Opłata pocztowa niszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 180 (872)	Łódź, Czwartek 5 Sierpnia 1926	פינפטער יאָהרגאַנג	לאָדז, דאָנערשטאָג כה אב תרפ״ו.	Nr. 180 (872)

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

היינט ברעכט אויס דער שטרייק

2 בייטאָג דאַרפען אָפּשטעהן די אַרבייט אַלע שטאָטישע אונטערנעהמונגען

(ב) אין הסכם מיט'ן צוזאָג, וועלכען די אַרבייטער-פאָרשטעהער האָבען נעכ-טען גענעבען דעם וואָיעוואָדע אויף דער אָפּגעהאַלטענער קאָנפערענץ, איז נעכטען ביז האַלב 1 אַ זייגער ביינאַכט פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די דע-לעגאַטען פון די אַרבייטער און אָנגע-שטעלטע אין די לאָדזער שטאָטישע אונטערנעהמונגען (נאַזאָוניע, עלעק-טראָווניע, טראַמוואַיען, שפּיטאָלען, שעכט-הויז, מאַגיסטראַט א. אַנד.).

ה' סטעמבּראָווסקי האָט אָבגעגעבען אַ בעריכט פון דער קאָנפערענץ אין דער וואָיעוואָדזשאַפט און אָנגעוויזען, אַז די שולד פון דעם שטרייק-אויסברוך וועט טראָגען דער מאַגיסטראַט גופא, וועלכער איז דער פאַקטישער בעל-בית אין אַלע שטאָטישע אונטערנעהמונגען. דער מאַגיסטראַט שטעלט אויף אזוי פיל גרינג די אַרבייטער - פאָדערונגען, אַז אויף דער קאָנפערענץ מיט די אַרביי-טער-פאָרשטעהער האָט ער געשיקט לאַווניקעס פון... קולטור און שול ווע-זען, וועלכע אָריענטירען זיך לחלוטין נישט אין די פראַגען.

ווייטער האָט דער רעדנער מיטגע-טיילט, אַז די טעלעפאָניסטקעס און עלעקטראָווניע - אַרבייטער האָבען צוגע-שיקט אַ בריף, אַז זיי וועלען שטיצען דעם שטרייק אין פאַל, ווען מ'וועט דאָס פון זיי פערלאַנגען.

אַ רייה רעדנער האָבען ערקלערט, אַז מ'טאָר נישט טראַכטען וועגען אָפּ-לעגען דעם שטרייק, ווייל אַלץ איז שוין צוגעגרייט און דאָס איז דאָס איינציגע געוועהר אין די הענד.

בּ:ת דער הפסקה האָט זיך בעראַ-טען די „קאָמיסיע פון 5".

נאָך דער בעראַטונג האָט ה' סטעמ-בּראָווסקי מיטגעטיילט, אַז די קאָמיסיע איז געקומען צום בעשלוס, אַז מ'דאַרף געבען דעם וואָיעוואָדע די מעגליכקייט צו פערמיטלען, און דעריבער זאָל

דער שטרייק אויסברעכען ערשט 2 בייטאָג.

אויב ביז דער שעה וועט די שטרייק-קאָמיסיע נישט בעקומען קיין מיטטיי-לונג, אַז דער מאַגיסטראַט און די בע-זונדערע דירעקציע געבען - נאָך די פאָדערונגען, וועט זיך אין אַלע אונ-טערנעהמונגען אָנהויבען שטרייק.

דער דאָזיגער בעשלוס האָט אַרויס-גערופען אַ שטורם פון פּראָטעסטען מצד די פערזאַמעלטע, וועלכע האָבען פער-לאַנגט, אַז דער שטרייק זאָל זיך אויס-ברעכען שוין איבערמאָרגען.

דער בעשלוס איז אָבער געבליבען, אַז דער שטרייק זאָל זיך אָנהויבען 2 בייטאָג.

באַלד נאָך דער פערזאַמלונג האָט ה' קאָוואַלסקי מיטגעטיילט וועגען דעם בעשלוס דעם וואָיעוואָדע ח' אָסאָלינ-סקי און דעם רעגירונגס - קאָמיסאַר ה' איזשיצקי. דער וואָיעוואָדע האָט דער-ביי צוגעזאָגט, אַז נאָך פאַרמיטאָג וועט ער זיך פערשטענדיגען מיט די דירעק-ציעס פון די שטאָטישע אונטערנעהמונ-גען און וועל נאָך רופען אַ קאָנפערענץ כדי צו קומען צו אַ הסכם.

קאָנסטיטוציע-געזעצען שוין פערעפענטליכט.

סענאַט-מאַרשאַלעק פּראָטעסטירט, אָבער אהן פּעולה.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) דאָס ברוגז-שפּיל, וואָס דער סענאַט-מאַרשאַלעק טראַמפּטשינסקי האָט אָנגעהויבען צוליב די פולמאַכטען פאַר דער רעגירונג, נעהמט וואָס ווייטער אָן אַלץ אַ מעהר קאָמי-שען כאַראַקטער. היינט האָט דער מאַרשאַלעק אָפּגעהאַלטען אַ בעראַטונג מיט'ן פאָרזיצער פון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע זדאַנאָוויטש, און ס'איז ביי זיי בע-שלאָסען געוואָרען אומבעדינגט צונויפצורופען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע און פון סענאַט. דעם סענאַט וועלען פאָרגעלעגט ווערען 2 רעזאָלוציעס: ערשטענס, אַ פּראָטעסט געגען פערעפענטליכען די געזעצען וועגען די קאָנסטיטוציע-ענדע-רונגען און פולמאַכטען אָהן דעם הסכם פון סענאַט, צווייטענס, וועגען דער נויטווענדיגקייט צו שאַפען אַ קאָנסטיטוציאָנעלען טריבונאַל, וואָס זאָל ענטשיי-דען אין קאָנפליקטען צווישען די געזעצגעבערישע קערפּערשאַפטען וכרומה.

נישט קוקענדיג אָבער אויף די בעמיהונגען פון מאַרשאַלעק טראַמפּטשינ-סקי, זענען די דערמאָהנטע געזעצען שוין פערעפענטליכט געוואָרען אין לעצ-טען נומער „דזיענניק אוסטאַוו" (נומ. 78) און זענען אַזוי אַרום שוין אַריין אין קראַפט.

מאַרש. טראַמפּטשינסקי האָט זיך היינט געווענדעט צום פּרעמיער באַר-טעל מיט אַ פּראָטעסט געגען דער דאָזיגער פערעפענטליכונג, אָבער דער פּרעמיער האָט איהם געענטפערט, אַז ער קאָן דעם פּראָטעסט נישט נעהמען אין אַכט.

נייע היצען-כוואַליע אין אַמעריקא.

ניו-יאָרק, 4 (ספּ. טעל.) אין די פעראייניגטע שטאַטען האָבען ווידער אָנגעהויבען צו הערשען איינגעוועהנליכע היצען, עס זענען ווידער פערנאָטירט געוואָרען אַ רייה טויט-פאַלען פון זונען-שלאַג.

די קריגס-אַלאַרמען האָבען קיין שום גרונד נישט.

געשפּרעך פון אונזער קאָרעספּאָנדענט מיט'ן גענעראַל רידז שמיגלי.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) אייער קאָרעס-פּאָנדענט האָט היינט געהאַט אַ גע-שפּרעך מיט'ן אינספּעקטאָר פון דער 1-טער אַרמעע גענעראַל רידז שמיגלי. אויף דער פראַגע וועגען די מלחמה-קלאַנגען, וואָס ווערען פערשפּרייט פון פערשידענע זייטען האָט דער גענעראַל געענטפערט, אַז ביים היינטיגען טאָג האָבען זיי קיין שום יסוד נישט. ס'איז געווען מצהר גרונד מורא צו האָבען פאַר אַ קריגס-געפאַהר בעת ליטע פלעגט מאַכען אָנפאַלען אויף דער פּוילישער גרעניץ.

אויף דער פראַגע וועגען גלייכבע-רעכטיגונג פון סאָלדאַטען פון פערשי-דענע נאַציאָנאַליטעטען אין דער פּויל-ישער אַרמעע, האָט גען. רידז שמיגלי געזאָגט, אַז די אַרמעע דאַרף מיט זיך פאָרשטעלען איין משפחה. ספּעציעל די מיליטער-אָפּטיילונגען, וועלכע געפינען זיך אין מיין רשות, זאָגט דער גענעראַל, קאָן קיינער נישט פאָרוואַר-פען. אַז עס ווערען דאָרט געמאַכט וועלכע ס'איז אונטערשידען צווישען די זעלנער.

שטאַרקע דונאַי-פערפלייצונג

גאַנצע סטאַדעס דערטרונקען.

בוקאַרעשט, 4 (ספּ. טעל.) די פערפלייצונג פון דונאַי נעהמט אָן אַ קאַטאַסטראָפאַלען כאַראַקטער, די פערפלייצונג האָט אָנגענומען קאָלאָסאַלע שאַ-דענס. צוליב דעם, וואָס דאָס וואַסער געהט מיט אַ שנעלען טעמפּאָ, זע-נען אומגעקומען אין דונאַי גאַנצע סטאַדעס שאָף, אינאיינעם מיט זייערע פאַסטוכער.

מיניסטערען-ראַט פערלענגערט אונטערשטיצונגען פאַר אַרבייטסלאָזע.

היינט אויסעראָרדענטליכע זיצונג פון מינ.-ראַט.

וואַרשאַ, 4. (פּ.ס.). היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט. עס זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייה פאָרשלאַגען פון אַרבייטס מיניסטער וועגען פערלענגערען די מלוכה-הילף פאַר אַרבייטסלאָזע.

ווייטער האָט דער מיניסטאָרען ראַט אָנגענומען דעם פּראָיעקט פון אַ פער-אָרדנונג וועגען אויסלענדער.

דער מיניסטאָרען-ראַט איז דאָן צו-געטרעטען צו בעטראַכטען דעם פּראָ-יעקט פון בילדען אַ יודישען ראַט, וועל-כער וועט בעהאַנדלען פון רעכטליכען שטאַנדפּינקט די דעקרעטען, מיט דער קראַפט פון אַ געזעץ, וואָס דער מלוכה-פּרעזידענט וועט אַרויסגעבען אויפ'ן סמך פון די בעקומענע פולמאַכטען.

וואַרשאַ, 4. (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים - קאָרעספּאָנדענט). מאָרגען (היינט) נאָכמיטאָג קומט פאַר אַן אויסער-אָרדענטליכע זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט. עס וועלען בעטראַכט ווערען פאָל. גענדע פראַגען: 1) וועגען דער אָרגאַ-ניזאַציע פון דער העכסטער מיליטערי-שער מאַכט, 2) וועגען הוספות פאַר די אָפיצירען.

פעריעס פון ענגלישען פּאַרלאַמענט.

לאָנדאָן, 4 (פּאַט) דער פּאַרלאַמענט איז היינט פונאַנדערגעלאָזט געוואָרען אויף די זומער - פעריעס. די פעריעס וועלען זיך היי - יאָהר אונטערשיידען דערמיט, וואָס אין פאַל. ווען דער שטרייק אין די קויהלען - גרובען וועט זיך פערציהען, וועט דער פּאַרלאַמענט זיך צונויפקומען אין סוף פון יעדען חודש, כדי צו בעשטעטיגען דעם אויס-נאַהם - צושטאַנד אין לאַנד. די פעריעס וועלען דויערען ביז'ן 9-טען נאָוועמבער.

אין בערלין מאַכט מען אַרוסישע רעוואָלוציע.

פּוילישע אָפיציעלע קוועלען לייקענען די ידיעות וועגען אונרוהען אין רוסלאַנד.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט). איינציגע היגע בלעטער האָבען היינט געבראַכט סענ-סאַציאָנעלע ידיעות וועגען גרויסע אונ-רוהען, וואָס זאָלען כלומר'שט האָבען אויסגעבראָכען אין רוסלאַנד. לויט די דאָזיגע ידיעות, זאָל מען האָבען אָנגע-ווענדט שאַרפע רעפּרעסיווע מיטלען גע-גען דער אָפּאָזיציע און דורכגעפיהרט הונדערטער אַרעסטען; מ'זאָל ווייטער האָבען ענטדעקט אַ געהיימען געוועהר-סקלאַד הינטער מאָסקווע; ביים פער-נעהמען אַ געהיימע דרוקעריי, זאָל האָ-בען געקומען צו אַ שאַרפע שיסעריי, אַ רייה מיליטערישע אָבטיילונגען זאָלען זיין ענטוואָפענט א. אַ. וו.

ווי עס שטעלט זיך אַרויס, שטאַמען די אַלע ידיעות פון בערלין און האָבען קיין שום פאַקטישען גרונד נישט היג-טער זיך. די אינפאָרמאַציעס ווערען אויך אָבגעלייקענט דורך די פּוילישע אָפיציעלע קרייזען אין מאָסקווע.

דער „קוריער טשערוואָני" שרייבט אונטער'ן קאָפּ: „אַ כוואַליע פון סענ-סאַציעס וועגען בונטען און רעוואָלוציע אין רוסלאַנד טראָגט זיך פון די דייטשע ליגען-קוושניעס":

„די פּוילישע פּרעסע ווערט זייט עט-ליכע טעג ערנעהרט דורך פּריוואַטע טעלעגראַפען-אַגענטורען מיט סענסאַ-ציאָנעלע ידיעות וועגען מיליטערישע בונטען און רעוואָלוציעס אין מאָסקווע. די דאָזיגע ידיעות זענען, ווי מ'איז-פאָרמירט פון פּוילישע מאָסגעבענדע ספערען, נישט קיין גענויע. אויפ'ן סמך פון די בעריכטען פון אונזער (פּוילישער) געזאַנדשאַפט אין מאָסקווע, קאָן מען פעסטשטעלען, אַז די פּאָליטישע לאַגע אין מאָסקווע, ווי אין גאַנץ רוסלאַנד איז פולקאָם בעהערשט קיין מיליטערישע בונטען זענען נישט פאָרקומען און ווע-רען נישט ערוואַרט. מ'דאַרף צוגעבען, אַז די קלאַנגען פון די דאָזיגע סענסאַ-ציעס דאַרף מען זוכען אין דאַנציג און אין בערלין, פון וואַנען זיי זענען אַרי-בער אין די פּוילישע טעלעגראַפען-אַגענטורען.

סענסאַצ. רעוועלאַציעס וועגען פּעטלוראַ'ן.

דער בריף פון גען. אַטאַשע פון דענישען רויטען קרייץ פשאַנאָווסקי, וועלכער בעשולדיגט פּעטלוראַ'ן אין ארויסגעבען פּאָגראָם-בעפעהלען.

אויף אַנ'אַנדער אָרט אין היינטיגען נומער ברענגען מיר אַנ'אַרטיקעל וועגען ליבעראַלען פּוילישען אַדוואָקאַט סטעפאַן מיצקעוויטש, וועלכער האָט זיך געווענדעט צו שוואַרצבאַרד'ס פערטיידיגער אַנרי טאָרעס, פאָרלעגענדיג איהם זיינע דינסטען ביי דער פערטיידיגונג פון שוואַרצבאַרד'ן און ברענגענדיג פאַקטען וועגען מערדערייען פון פּעטלוראַ'ס הייראַמאַקעס.

אויף ה' מיצקעוויטש'עס ווענדונג צו שוואַרצבאַרד'ס פערטיידיגער רופען זיך אויך אָפּ פערשידענע פּוילישע געזעלשאַפטליכע טוער.

אַ גאַנץ בעזונדערע בעדייטונג האָט אָבער דער בריף, וועלכען עס האָט רעדהאַלטען אַדוואָקאַט מיצקעוויטש פון טשענסטאָכאָוו, געשריבען דורכ'ן געוועזענעם אַטאַשע פון דענישען רויטען-קרייץ אין אוקראַינע ה' הענריק פשאַנאָווסקי, וועלכער שרייבט:

געעהרטער ה' מעצענאַס! דערוויסענדיג זיך פון די צייטונגען, אַז איהר האָט זיך געווענדעט צום אַדוו. טאָרעס אין פּאַריז וועגען דעם, וואָס פּעטלוראַ'ס רוצחים האָבען אויסגעהרג'עט די אייניקלעך פון אונזער גרויסען דיכטער אַדאַם (מיצקעוויטש) און אויסדריקענדיג מיין האַרציגען פערדרוס, האָב איך די עהרע צו מעלדען, אַז פערנעהמענדיג דאַן און אוקראַינע די אַמטען פון שטאַב-קאָמענדאַנט און אַטאַשע פון דער דענישער מיסיע פון רויטען-קרייץ און זייענדיג אַ עד-ראיה פון די פערשידענסטע רציחות, געוואַלדטאַטען און שרפות, וועלכע זענען אויסגעפיהרט געוואָרען לויט פּעטלוראַ'ס בעפעהל, פלעג איך איינשטעלענדיג אין געפאַהר מיין אייגען לעבען, זיך אָננעהמען פאַר די אומשולדיגע קרבנות און לויט די כוחות נאָך און מעגליכקייטען האָב איך אָפּגעראַטעוועט אַ סך מענשען.

כדי צו אונטערשטיצען מיינע ווערטער, שיק איך צו צוויי קאָפּיעס פון די ציינגנישען פון דענישען רויטען קרייץ אין אוקראַינע און יעדען מאָמענט בין איך גרייט צו דינען מיט די אָריגינאַלען.

איך בין געווען אָנוועזענד בעת'ן ראַפּאָרט וועגען דער שחיטה אויף יודען אין פּראָסקוראָוו, וואָס דער אַטאַמאַן סעמעסענקאָ (דער פּאָגראָמטשיק), האָט אָנגעגעבען און איך האָב געהערט, ווי דער בעריכט-אָפּגעבער האָט געזאָגט, אַז אין הסכם מיט'ן בעפעהל פון הויפּט אַטאַמאַן (ד. ה. פון פּעטלוראַן) האָט זיך דער פּאָגראָם אָנגעהויבען אַרום 12 בייטאָג (דעם 15-טען פעברואַר 1918). צוליב דעם, וואָס דער בעריכט-אָפּגעבער האָט פאַרראַטען אַ מלוכה-סוד, האָט פּעטלוראַ איהם אָפּגעשטעלט, ביז וואַנען ער וועט ערלעדיגען מיינע ענינים און איך וועל פערלאָזען דעם קאַבינעט, און כדי צו פערטרייבען די דאָזיגע סקאַנדאַליעזע קאָמפּראָמיטאַציע אין מיינע אויגען, האָט מען מיך איינגעלאַדענט אויף אַ באַנקעט.

ווי ווייט פּעטלוראַ איז געווען אַ פערברעכער, קען דינען דער פאַקט, וואָס קיין איינער פון די פּאָליאַקען, וועלכע די פּעטלוראָווצעס האָבען גענומען אין געפאַנגענשאַפט, איז נישט אָפּגעשיקט געוואָרען אין די שפּיטעלער, וועלכע האָבען זיך געפונען אונטער מיין לייטונג, ווייל אַלע פלעגט מען דער'הרג'ענען, און אַלס בעווייז האָט מען מיר געוויזען מיט בלוט פערפלעקטע פּוילישע מונדירען.

אונאָפּהענגיג דערפון, בעצייג איך אַ סך פאַקטען, אַז פּעטלוראַ האָט נישט נאָר געוואוסט, נאָר פלעגט בכלל אַרויסגעבען בעפעהלען און פלעגט העצען דעם המון און מיליטער צו געמיינזאַמע מאַסען-מאָרדען, שרפות און רויבערייען.

דערפאַר, וואָס איך האָב אָפּגעהאַלטען די יודען-שחיטות אין פּראָסקוראָוו און וואָס איך האָב אָנגענומען אין די שפּיטעלער אונטער'ן שוץ פון דענישען רויטען קרייץ איינינע ביים לעבען פערבליבענע קרבנות, בין איך דורך אַ גאַנצען גיהנום פון די פערשידענסטע ליידען: מען האָט מיך איבערגעגעבען צום פעלד-געריכט פאַר'ן בעהאַלטען אין שטאָדט פּאָליאַקען און פאַר אָפּהאַלטען סיסטעמאַטיש די עשאַלאָנען פון אוקראַינישען מיליטער, צוליב וואָס די פּעטלוראָווצעס האָבען סוף-כל-סוף געליטען אַ מפּלה אין קאַמף מיט די פּאָלאַקען. מען האָט מיר פולשטענדיג צורויבט און פערברענט דעם עטאַפּ.

ווען איך האָב זיך דורך אַנ'אימוועג אומגעקעהרט קיין פּוילען, האָב איך זיך מיט פערדרוס דערוואוסט, אַז דער דאָזיגער באַנדיט האָט געפונען גאַסטפריינדשאַפט ביי אונז אין פּוילען, וואוהין ער איז אַנטלאָפען מיט'ן אָנגערויבטען געלד אויף אַנ'אויטאָמאָביל, וואָס ער האָט ביי מיר צונעמ'גנב'עט:

פאַר'ן דער'הרג'ענען אַזאַ „מענשען" דאַרף שוואַרצבאַרד בעקומען אנערקענונג פון דער גאַנצער ציוויליזירטער וועלט, און דאָס געריכט דאַרף אַרויסגעהען פון דעם פּרינציפּ, אַז די ציוויליזירטע מלוכות בעשטימען גרויסע בעלוינונגען פאַר'ן כאַפּען אָדער דער'הרג'ענען באַנדיטען (פערשטעהט זיך אין אַ קלענערען מאָס פון פּעטלוראַ'ן).

אין אוקראַינאַ איז פאַר פּעטלוראַ'ן געווען אַ בעריהמטער באַנדיט, און פאַר דער'הרג'ענען איהם האָט דער רוסישער קייזער בעשאָנקען מיט אַ סיגנעט אַ געוויסען גרונר-בעזיצער. פּעטלוראַ האָט נאָך דער איבערקעהרעניש, ד. ה. נאָכ'ן בעזייטיגען דעם העטמאַן סקאָראָפּאַדסקי פּאָרמירט אַ פּולק אויפ'ן נאָמען פון דאָזיגען בעריהמטען באַנדיט, און דער דאָזיגער פּולק איז ספּעציעל בעשטימט געוואָרען צו מאָרדען און צום פערניכטען פּוילישע הויפען.

אַ גרויסער שאָר, וואָס אַזאַ שענדליכער תליון איז אומגעקומען מיט אַזאַ לייכטען טויט. אָבער דער פלעק, וועלכען ער האָט איבערגעלאָזען, וועט פערבלייבען אויף אייביג.

נישט האָבענדיג דעם אַדרעס פון אַדוואָקאַט טאָרעס, און דערהויפּט נישט האָבענדיג קיין געלט-מיטלען (איך בין רעדוצירט, ווייל ביי אונז אין פּוילען האָבען אַ ווירקונג מענשען פּאַרטייאישע און נישט מיט פערדינסטען) בעט איך אייך העפליכסט, ה' מעצענאַס, אַלס דעם איינציגען פּאָליאַק, אין וועלכען עס האָט זיך אָנגערופען דאָס איידעלע בלוט פון זיין גרויסען זיידען, נעהמען אויף זיך צו פערמיטלען אין דעם דאָזיגען ענין, כדי מען זאָל מיך אַרויסרופען אַלס עדות און בעקומען פאַר מיר אַנ'אויסלענדישען פּאַס. איך האָף, אַז אַ דאַנק אייך וועל איך האָבען די מעגליכקייט צו שטעמפּלען לגבי דער גאַנצער וועלט די שענדליכע מעשים פּעטלוראַ'ס, און אין דער הינזיכט וועלען מיר אונטערשטיצען מיינע שטאַם-ברידער. איך האַלט, אַז מיינע ערקלערונגען, אונטערשטיצט פון אָריגינעלע בעווייזען, וועלען פולשטענדיג זיין בעגלויבט, און וועלען אין פּראָצעס שפּילען אַנ'ערשטקלאַסיגע ראָלע.

מיט אַכטונג

הענריק פשאַנאָווסקי

א פאנד פאר דער פערטיידיגונג פון שוואַרצבאַרד'ן

דאַרף שאַפען דאָס אמעריקאַנער יודענטום.

לאָנדאָן, 4. (ספּ. טעל.) דער רעדאַקטאָר פון ניו-יאָרקער „מאָרגען-זשורנאַל" ה' יעקב פישמאַן, וועלכער ווײלט איצט אין לאָנדאָן אויף דער זיצונג פונ'ם אַקציאָנס-קאָמיטעט, האָט אַרויסגעשיקט אַ דעפּעשע צו זיין צייטונג וועגען דעם מצב פון שוואַרצבאַרד-פּראָצעס. ה' פישמאַן שרייבט, אַז לויט זיין איבערצייגונג קאָן דער פּראָצעס האָבען זעהר ווייטגעהענדע פאָלגען. דער אַטענטאַט אויף פּ"ק שטיין און די גאַנצע שטימונג בעווייזען, אַז עס זענען מעגליך טעראָריסטישע אַקטען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פּראָצעס. עס מוז דעריבער געשאַפען ווערען אַ פאָנד פאַר דער פערטיידיגונג, אַז זי זאָל קאָנען שנעל האַנדלען אין פאַל פון נויטווענדיגקייט. ה' פישמאַן פאָדערט אויף די יודישע עפענטליכקייט אין אַמעריקאַ זאָפאָרט צו זאַמלען 25 טויזענד דאָלאַר פאַר דער פערטיידיגונג פון שוואַרצבאַרד'ן.

פּראָפ. ווייצמאַן און הערבערט סעמועל פאָהרען קיין אמעריקא.

לאַנדאָן, 4 (ספּ. טעל.) אויף אַנ'אָנפראַגע, וואָס איז געשטעלט געוואָרען פּרעזידענט ווייצמאַן אויף דער זיצונג פון אַקציאָנס-קאָמיטעט, האָט פּרעז. ווייצמאַן ערקלערט, אַז ער האָט בדעה אין הערבסט צו פאָהרען קיין אַמעריקאַ צוזאַמען מיט'ן געוועזענעם נציב הערבערט סעמיועל. ווייצמאַן האָפּט דאַסמאָל אונבעדינגט צו שאַפען די „דזשואיש אייזשענסי" אין איהר „פערברייטערטער" פאָרם.

אויף גרינבוים'ס מ"אוע, ווי אַזוי דער פּרעזידענט שטעלט זיך פאָר די פערברייטערונג פון דער איידזשענסי האָט ווייצמאַן געענטפערט, אַז דאָס וועט אונבעדינגט געשעהען אויפ'ן סמך פון די רעזאָלוציעס פונ'ם ווינער קאָנגרעס, אויב די מאַרשאַל-גרופּע וועט פאָדערען ברייטערע קאָנצעסיעס, וועט ווייצמאַן דערויף איינגעהן נאָר מיט דער הסכמה פון קאָנגרעס.

המון פּרובט אפּשלאָגען אַנ'אַרעסטירטען קאָמוניסט.

וואַרשאַ, 4. (טעלעפאָניש). נעכטען אַרום האַלב 4 בייטאָג, האָט אַ פּאָליציאַנט ביי עק לעשנאַ אין סאָלנאַ בעמערקט, אַז עפּיס אַ מאַנספּערשוין פערטיילט קאָמוניסטישע בלעטלעך.

דער פּאָליציאַנט האָט איהם פערהאַלטען און איהם אָנגעהויבען פיהרען אין קאָמיסאַריאַט אַריין.

ווען ער האָט זיך מיט'ן פערהאַלטענעם געפונען אויף נאַוואָליפּיע גאַס האָט זיך פערזאַמעלט אַ המון, וועלכער האָט זיך בעמיהט דעם פערהאַלטענעם אָפּצושלאָגען.

דער פּאָליציאַנט האָט דאַן אַרויסגעכאַפּט דעם רעוואָלווער און אויסגעשאָסען אין דער לופט.

דער צושראָקענער המון איז זיך פונאַנדערגעלאָפען.

נאָכ'ן אָבפיהרען דעם פערהאַלטענעם אין 3-טען קאָמיסאַריאַט, האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס איז דער 21-יעהריגער חיים לאַפּאַצין (אָסטראָווסקאַ 8).

נאָכ'ן צונויפשטעלען דעם פּראָטאָקאָל איז לאַפּאַצין אָבגעשיקט געוואָרען אין דער פּאָליטישער פּאָליציי.

אַ יוד — איטאַליענישער גענעראַל-קאָנסול אין דיסעלדאָרף.

רוים. (י.ט.אַ.) דער יוד, דר. פּאַול וויטאַ פינצי, אָנגעזעהענער בעאַמטער פון איטאַליענישען אויסערן-מיניסטעריום איז בעשטימט געוואָרען דורך דער רעגירונג אַלס גענעראַל-קאָנסול אין דיסעלדאָרף.

דר. פינצי וועט אויך אָנטיילנעהמען אין די אַרבייטען פון דער אינטעראַלירטער קאָמיסיע צו דער פערטיילונג פון דייטשע קוילען. דר. פינצי שטאַמט פון אַ זעהר אַלטער יודישער פאַמיליע און אַרבייט אויפ'ן ליטעראַרישען געביט.

איך זוך
אַ צימער צו דינגען

פאַר זאָפאָרט דירעקט פון ווירט, אין דער געגענד פון ניי שטאָט ביז דזיעלנאַ, אויך אין די קוועער-גאַסען. — אָפּערטען אין אַדמ. פון דער צייטונג אונטער „M. J."

אַ שאַמאַט-קויף

פּאַסט ניי, אויף 2 גרויסע פלאַטען, 4 פייערקע'ן, מיט אַ גרויסען באַק אויווען

פּרייזווירדיג צו פערקויפען

אָפּערטען אונטער „M. J." 891

אַ ביליגע פעהיגער בוכהאַלטער

קאָרעספּאָנדענט, ענגליש, פּויליש, דייטש זוכט אַ פּאָסטען. עווענטועל בעשעפטיגונג שטונדענווייז.

890 אָפּערטען אונטער „G" אין אַדמינ.

Dr. ALTERMAN-GURFEL

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע.

Piramowicza 10.

167 נעהמט אָן פון 4–6 נאָכמ מאָן.

קאָאָפּעראַטיוו-באַנק
פון סוחרים און אינדוסטריעלער
אין לאָדז, פּעטריקאָווער 41

(קאָאָפּעראַטיוו מיט בעשר. האַפטונג)

גיט דערמיט צו וויסען, אַז אויפ'ן סמך פון סטאַטוטען, רעגיסטרירטע דורך דעם קרייז-געריכט, האָט זי אָנגעהויבען איהר טעטיגקייט.

די אויפגאַבען פון דער באַנק זענען פאָלגענדע:

1) ערטיילען איהרע מיטגלידער פערשידענע אַרט קרעדיטען;
2) אָננעהמען אָפּשפּאָרונגס-געלדער און לאָקאַטע פון קאַפּיטאַלען;
3) אינקאַסאָ פון וועקסלען, פראַכטען און טשעקען;
4) אַרויסגעבען פון איבערווייזונגען, טשעקען, אַקרעדיטיוון, גאַראַנטיעס און אינקאַסאָ-קאָנטעס און
5) ערלעדיגען יעדער אַרט טעטיגקייט, וואָס געהט אַריין אין געביט פון באַנק-דיענסט.

אַלע אויפטראַגען ווערען ערלעדיגט זאָרגפעלטיג מיט געגויער פּינקטליכקייט.

די באַנק-קאַסע איז טעטיג פון 9 ביז 2 און פון 4 ביז 6 נאָכמ.

898

לאדז. 5 אויגוסט 1926

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. .5 אויגוסט 1926

מיינונגען: גאנץ פערשידענע.

ס׳איז א שווערע און כמעט אונדערגרייכבארע זאך, אז צוויי מיינונגען זאלען זיך אבסאלוט צוזאמענטרעפען מיט זייער ענהליכקייט.

כ׳איז פונקט אזוי שווער, ווי טרעפען צוויי אבסאלוט דיזעלבע מענשען-פנים׳ער, וועלכע זאלען זיך מיט גאר נישט אונטערשיידען.

אזוי איז עס אויך מיט׳ן זעהען זאכען: מען זעהט אפט ענהליך, אבער — אנדערש.

וועגען דעם געשטארבענעם דזיערזשינסקי׳ן, וואס דער „ראבאטניק" דערצעהלט וועגען איהם, אז ער פלעגט קיינמאל נישט לאכען און נישט שמייכלען, און וואס האט געהאט א וואונדערבאר געזיכט און אויגען, וועלכע זענען פול געווען מיט גוטסקייט און מילדקייט - דערצעהלען מיליאנען ביישפילען עפיס להיפוך׳דיגעס פון גוטסקייט און מילדקייט; אט וועגען דעם דאזיגען דזיערזשינסקי׳ן דעם שעף פון דער באלשעוויסטישער „טשרעזוויטשייקע", נעהמען זיך אויך דאס ווארט: דער רוס סערגעי יאבלאנאווסקי (א סאוויעטען-פרעסער אין „רול") און להבדיל אדאלף נאוואטשינסקי (דאס נעמליכע, פערשטעהט זיך אין „דווא גראשע").

דער ערשטער שיט מיט זיין פעך און שוועבעל אויף דעם „גרעסטען פערברעכער אין דער וועלט", וואס האט חיה׳ש געמאכט אונזערע נשמות, די גאנצע וועלט חיה׳ש געמאכט, וואס מאראטען און ראבעספיער׳ן זענען קינדער אין פערגלייך מיט איהם, יונגלעך ממש, און וואס אין פערגלייך מיט איהם איז איוואן דער גרויזאמער א מפיל-קינד, א הייליגער צדיק און דער צווייטער, אדאלף נאוואטשינסקי, הייסט אס, בעווייזט קודם כל, אז דער גאנצער דזיערזשינסקי איז, ערשטענס, נישט מעהר און נישט ווייניגער, ווי אנ׳אינטריגע פון יודען, וועלכע האבען איהם בכיון ארויסגעשטעלט אין דער שפיץ פון דער רויטער אכראנע, כדי אזוי ארום ארויסצורופען דעם גרימצארן פון די רוסען און פון דער גאנצער וועלט בכלל אויף די פאליאקען, און אפצווענדען די אלגעמיינע אויפמערקזאמקייט פון די אייגענע מעשים תעתועים.

„אלענפאלס — איבערצייגט אונז נאוואטשינסקי — האט ער אין זיך גאר נישט געהאט פון א דעגענעראט, אדער פסיכאפאט, ווי עס זאגען אויף איהם ליגען די יודען און די בלעטער, (און נאך זיי נאך חזר׳ן עס איבער אריער מיט א שעפסענער הכנעה) נאר ער איז געווען א הארטער גענעראל-ארגאניזאטאר, א רעאליסטיש-שעפערישער פאנאטיקער פון ארבייט און פליכט".

האבען מיר דא געבראכט בלויז צוויי מיינונגען פון דעם גרויסען שלל ארטיקלען, וואס האבען זיך בעוויזען נאך דזיערזשינסקי׳ס טויט —

צוויי אינגאנצען פערשידענע מיינונגען: איינע פול מיט גאל און האס, די צווייטע — לויבגעזאנג. און דאך זענען מיר זיכער, אז ווען דער צווייטער מיינונג-זאגער נאוואטשינסקי פאלט אפילו איצט אריין אין דזיערזשינסקי׳ס הענד, וואלט ער קיין לעבעדיגער נישט ארויס, נישט אכטענדיג אויף די אלע קאמפלימענטען, און וואס די גאנצע שולד איז ארויפגעווארפען געווארען אויף יודען!...

מז.

Dr. Prybulski

זאוואדזקא 1, טעל. 25-38.

ווענערישע- און האר- הויט-קראנקה. מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראלען.

נעמט אן 9-1, 4-8 אוו.. דאמען: 5-4

די מעקסיקאנישע מלחמה

צווישען דער מלוכה און דער קירך.

מעקסיקא געהערט צו די ערשטע מדינות, וועלכע זענען דורך די איראפעער ענטדעקט געווארען אין דער נייער וועלט. אין מעקסיקא האבען די שפאניער, ווען זיי זענען מיט 400 יאהר צוריק אהינגעקומען, געפונען אנ׳ענטוויקעלטע, אייגענארטיגע קולטור, מיט קונסט-ווערק, פאלאצען און בנינים, וואס האבען בעוויזען, אז דא לעבט א פאלק נישט קיין ווילדער, נאר א ציוויליזירטער, וואס האט דורכגעמאכט איהר אייגענע געשיכטע, גאנץ אומאפהענגיק פון אייראפע און איהר קולטור. אבער די שפאניער, ווי די איראפעער בכלל, האבען זיך ארויסגעוויזען אלס גרויסע מייסטער פון צושטערונג. די אלטע מעקסיקאנישע קולטור צוזאמען מיט דער בעפעלקערונג זענען געווארען פערניכטעט, צושטערט. די ערפאהרונג האט אבער געוויזען, אז דאס לעבען איז שטארקער ווי דעם מענשענס צושטערענדע האנד. אין לעצטען קריג האבען מיר דאס געזעהן. וויפיל מען האט צושטערט, פערניכטעט, אויסגעהרג׳עט, אבער דאס לעבען בליט ווייטער, און צווישען די חורבות שפראצט און וואקסט א נייע לעבען. דאס זעלבע איז אויך געשעהן אין מעקסיקא, ווי בכלל אין מיטעל- און דרום-אמעריקע. וויפיל מען האט נישט אויסגעהרג׳עט, פערמאטערט און פערפייניגט אין שווערע ארבייט. די היימישע בעפעלקערונג האט זיך דאך דערהאלטען.

די ניי-אנגעקומענע שפאניער, וועלכע זענען נישט געווען קיין גרויסע מפונקים האבען זיך געמישט מיט דער היימישער בעפעלקערונג און עס איז ענטשטאנען א מיש-פאלק, קרעאלען, וועלכע זענען היינט די בעלי-הבתים פון די מדינות. און מען מוז מודה זיין, דאס א גרויסען פערדינסט פאר דער דערהאלטונג פון דער בעפעלקערונג, האט געהאט די קאטוילישע קירך. די קירך, וועלכע האט אין אייראפע אנגעמאכט אזא חורבן מיט איהר פאנאטיזם, מיט איהר אינקוויזיציע, האט אריבערגעטראגען איהר טעטיגקייט אויך אין דער נייער וועלט. אויך דארט, ווי למשל אין פערו האבען געפלאקערט אויטאדאפעס. אבער דאס זענען געווען נאר איינצעלנע פאלען, ווען מען האט געהאט צו טון צומייסט מיט א יודען אדער סתם אנ׳אומגלויביגען, וועלכער האט זיך געראטעוועט פון דער אינקוויזיציע און האט דארט אין דער ווייטער מדינה געפונען זיין שונא ווידער. בכלל אבער האט די קאטוילישע קירך געהאט אין די שפאנישע לענדער אויף יענער זייט ים א לייכטע ארבייט. די היימישע בעפעלקערונג, האט אפילו געהאט איהר גלויבען, איהרע געטער, אבער אויף מסירת הנפש זענען זיי פאר׳ן גלויבען נישט נעגאנגען. זיי האבען זעהר לייכט אנגענומען דעם קאטוילישען גלויבען און זענען מיט דער צייט געווארען געטרייע קינדער פון דער קירך.

די שפאנישע ווי אויך די פארטוגעזישע מאכט אין דרום פון צענטראל-אמעריקא איז שוין לאנג געבראכען. היינט האבען מיר דארט לויטער רעפובליקען, אבער די מאכט פון דער קאטוילישער קירכע איז געבליבען. די מדינות זענען עד-היום, נישט קוקענדיג אויף די אייביגע מלחמות און רעוואלוציעס. וואס קומען דארטען פאר, געבליבען שטרענג קאטוליש און די רוימישע קירך האט אין זיי די שטארקסטע שטיצע. עס פערשטעהט זיך, אז די קירך נוצט אפט אויס איהר פריווילעגירטע שטעלונג אויך אין פאליטישען זין. דעריבער איז עס איצט געקומען צו א שארפען קאנפליקט צווישען דער רעגירונג און דער קירכע אין מעקסיקא, די גרעסטער מדינה פון צענטראל-אמעריקא.

מעקסיקא איז איינע פון די רייכסטע אבער אומגליקליכסטע מדינות אין דער נייער וועלט. נאך אין די 70-ער יאהרען פון פאריגען יאהרהונדערט האט אייראפע געוואלט מזכה זיין מעקסיקא מיט א מלך. מען האט אהין געשיקט דעם קייזער פראנץ-יאזעפ׳ס ברודער, דעם פרינץ מאקסימיליאן ער זאל ווערען דארט קעניג. דער סוף זיינער איז געווען זייער טרויעריג. די נאציאנאלע ארמעע, וואס האט געקעמפט געגען איהם, האט איהם גענומען געפאנגען און דערשאסען.

פון דעמאלסט אן האבען מיר אין מעקסיקא כמעט אלע יאהר א נייע רעוואלוציע און א נייעם פרעזידענט. אין די רעוואלוציעס שפילען נישט די קלענסטע ראלע די אמעריקאנער. וועלכע האבען געווארפען א אויג אויף די רייכע פעטראלעאום-פעלדער, וואס געפינען זיך דארט. איצט איז דארט פרעזידענט קאלעס, וועלכער זאל שטאמען פון די מאראנען און וועלכער האט נאך אלס געגנער דעם גענעראל כוערטא. דער גענעראל ווערט געשטיצט דורך די קלעריקאלען. אום צו מאכען א סוף מיט די אינטריגעס פון זיין געגנער און ברעכען זיין מאכט, האט דער פרעזידענט פעראָרדענט צו סעקולאריזירען די גיטער פון דער קירך און שליסען אלע קלויסטער.

אזעלכע פעראָרדנונגען זענען אין אייראפא קיין נייעס נישט. פראנקרייך האט אין לאנד דורכגעפיהרט אזא מין סעקולאריזירונג. די קירך האט אפילו געפרובט שטעלען א ווידערשטאנד, אבער זי האט זיך געמוזט סוף כל סוף אונטערגעבען און זיך צופאסען צו די נייע בעדינגונגען. אנדערש איז דאס אין מעקסיקא. דארט פיהלט זיך די קירך גענוג שטארק אום צו פיהרען א מלחמה מיט דער רעגירונג.

אינטערעסאנט איז דער אופ׳ן און די מיטלען מיט וועלכע די קירך בענוצט זיך אין קאמף. זי האט ערקלערט א שטרייק. זי שטעלט אפ אלע רעליגיעזע פונקציעס און אין לאנד הערשט איצט א בהלה. הונדערטער חתונות קומען פאר טעגליך אין יעדער קירך, טויזענדער קינדער ווערען קאנפירמירט. די גלחים ארבייטען טאג און נאכט. דער געדראנג אין די קירכען און ארום זיי איז אזוי גרויס דאס מענשען פאלען אין חלשות. עס זענען שוין געווען טויט פאלען. אין דער הויפט-קירך פון מעקסיקא זענען דריי קינדער דערשטיקט געווארען. אלע האבען זיך געאיילט נישט צו פערשפעטיגען דעם טערמין, דעם 1-טען אויגוסט, ווען די קירכען האבען געזאלט געשלאסען ווערען.

אבער מיט׳ן שטרייק בענוגענט זיך די קירך נישט. זי האט געמאכט איהר אפעראציאנס באזיס אויפ׳ן אינזעל קובא, וואו עס האט זיך בעזעצט דער פויפסטליכער נונציוס, וועלכען מען האט פון מעקסיקא ארויסגעשיקט. די רעגירונג פיהרט דורך איהר דעקרעט מיט געוואלד. אויף די גאסען געהען ארום מיליטערישע פאטרולען און מען דערלאזט נישט קיין שום דעמאנסטראציעס געגען דער רעגירונג.

אין דעם קאמף קען אמעריקא שפילען די ענטשיידענע ראלע. אין דער צייט פון די רעוואלוציעס איז דער שמוגעל פון וואפען איבער דער גרעניץ קיין מעקסיקא געווען איינער פון די וויכטיגע פאקטארען. די אמעריקאנער רעגירונג האט ענדליך פערבאטען דעם שמוגעל. איצט איז מען זיך משתדל פון דער קאטוילישער זייט מען זאל דעם וואפען-שמוגעל צוריק ערלויבען. אויב דאס זאל געשעהן וועט גענעראל כוערטא געוויס אויסנוצען די סיטואציע, וועט בעקומען דאס נויטיגע געווער אין האנד און אין מעקסיקע וועט קומען צו א בירגער-קריג. דערווייל האט דער פרעזידענט קולידוש ערקלערט, אז אמעריקא מישט זיך נישט אין דעם סכסוך און דער פערבאט פון וואפען-שמוגעל בלייבט אין זיין קראפט. אבער די קאטוילישע קירך האט אין אמעריקא אויך א גרויסען איינפלוס און עס איז נישט אויסגעשלאסען, וואס אמעריקא זאל סוף-כל-סוף אינטערווענירען און מאכען א דרוק אויף דער מעקסיקאנער רעגירונג, זי זאל געהן אויף א קאמפראמיס מיט דער קירך.

א. בערנשטיין.

סטעפאן מיצקעוויטש

דער ווילנער פויליש. אדוואקאט, וועלכער טרעט ארויס לטובת שווארצבארד׳ן

די טעג איז אין דער פרעסע געווען א ידיעה אז דער ווילנער פוילישער אדוואקאט ה׳ סטעפאן מיצקיעוויטש, אנ׳אייניקעל פון גרויסען פוילישען פאעט אדאם מיצקיעוויטש, האט זיך געווענדעט צו שלום שווארצבארד׳ס פערטיידיגער אנרי טארעס אין פאריז מיט א בריוו וועגען אטאמאן פעטלורא. ה׳ מיצקיעוויטש ערקלערט, אז פעטלורא איז שולדיג נישט נאר אין יודיש פערגאסענעם בלוט, נאר אז ער האט אויך פערגאסען א סך אומשולדיג פויליש בלוט. ה׳ מיצקעוויטש ווייזט אן, אז אייניגע פוילישע פאמיליעס זענען אומגעקומען דורך פעטלורעס באנדעס און אז די נעמען פון די קרבנות און די אומשטענדען, ביי וועלכע זיי זענען אומגעקומען, וועט ער, לויט׳ן פערלאנג פון אדוואקאט טארעס, צושטעלען דעם פראנצויזישען געריכט.

דער דאזיגער ארויסטריט פון א פוילישען אדוואקאט, א געזעלשאפטליכען טוער און פאליטיקער האט א גרויסע בעדייטונג און ווי מיר ווערען געוואויר, האט שוין דאס געבראכט דערצו, וואס א רייה פאליאקען, וועלכע האבען געלעבט אין אוקראינע אין די בלוטיגע פאגראם-צייטען, ווענדען זיך צום אדוואקאט ה׳ מיצקעוויטש און געבען איהם אויף מאטעריאלען וועגען די פאגראמען, סאי אויף יודען, ווי סאי אויף פאליאקען.

אין צוזאמענהאנג מיט׳ן דאזיגען ארויסטריט פון אדוו. מיצקעוויטש איז אינטערעסאנט זיך גענויער צו בעקענען מיט דער פערזאן פון דעם, וועלכער האט געהאט דעם מוט אזוי אפען און דרייסט זיך צו אנגאזשירען אין ענין פעטליורע.

ווי געזאגט, איז סטעפאן מיצקעוויטש א ווילנער אדוואקאט און שטאמט פון גרויסען יחוס – ער איז אנ׳אייניקעל פון גרויסען פוילישען דיכטער אדאם מיצקעוויטש און איז אין ווילנער געגענד זעהר גוט בעקאנט אלס א טיכטיגער אדוואקאט ביי גרויסע פאליטישע פראצעסען און אלס געטרייער פראגרעסיווער געזעלשאפטליכער און פאליטישער טוער. הויפטזעכליך האט זיך ה׳ מיצקעוויטש ארויסגעוויזען אין זיין גאנצער גרויס אין דער צייט, ווען עס האט געזאלט בעשטימט ווערען דער גורל פון ווילנא.

אין דער דאזיגער צייט האט ה׳ סטעפאן מיצקעוויטש געארבייט אומערמידליך, כדי צו געפינען אנ׳אויסגלייך צווישען קאוונע און ווארשא, ער האט דורכאויס געשטרעבט צו א פעדעראציע צווישען ליטע און פוילען, ער האט זיך אויך אייניגע מאל געווענדעט צו די יודישע פאליטיקער, וועגען צוזאמענארבייט, אבער יענע האבען מיט איהם נישט געקענט געהן האנד ביי האנד צוליב געוויסע פאליטישע און טאקטישע טעמים.

ווען ס׳איז גערופען געווארען דער ווילנער סיים אין פעברואר 1922 האבען יודען אין איהם קיין אנטייל נישט גענומען, דאגעגען איז דער ה׳ סט. מיצקעוויטש אין איהם יא אריין אלס דעפוטאט צוזאמען מיט נאך צוויי זיינע אידעאישע חברים און אט דא אין סיים-קלוב „אדראדזעניע" פייער-פלאם ארויסגעטראטען פאר שלום צווישען קאוונע און ווארשא. ער האט שרעקליך אטאקירט די ענדעקעס, פיאסט און אנדערע פוילישע פארטייען, וועלכע זענען געשטאנען אויפ׳ן שטאנד-פונקט פון אנשליסען ווילנא אן פוילען אהן קיינע שום בעדינגונגען און תיכף ומיד.

ער האט אומברחמנות׳דיג אויסגעלאכט די אויטאנאמיע-פארערונגען פון די פ.פ.ס., דעמאקראטען א. אנד. (פון וואס עס האט זיך, ווי מען זעהט איצטער, גארנישט אויסגעלאזען). יעדער ארויסטריט פון ה׳ סטעפאן מיצקעוויטש אין ווילנער סיים פלעגט זיך ענדיגען מיט א גרויסען סקאנדאל, ווייל די מעהרהייט פלעגט שטענדיג מיט אלע מיטלען זעהן צו פערמאכען איהם דאס מויל.

כדי צו כאראקטעריזירען די לאגע פון ה׳ סט. מיצקעוויטש אין ווילנער סיים און ווי אזוי די ענדעציע פלעגט זוכען מיטלען איהם צו פערמאכען דאס מויל, קאן מען ברענגען פאלגענדען פאל, וואס איז פארגעקומען דעם 16. פעברואר 1922 יאהר אויף איינער פון די פלענארע סיים-זיצונגען. עס איז געגאנגען די גענעראל-דעבאטע, וועגען דער פאליטישער רעזאלוציע בנוגע די אנגעהעריגקייט פון ווילנע. נאך א פייערדיגער רעדע פון ה׳ סט מיצקעוויטש האט גערעדט דער איצטיגער סיים-דעפוטאט קשיאנדז מאציעוויטש (געוו. דעפוטאט פון ווילנע אין דער-דומע.

דער קשיאנדז מאציעוויטש, וועלענדיג אבשוואכען דעם קאלאסאלען איינדרוק פון פארעדנער און וועלענדיג איהר קאמפראמיטירען, האט צווישען זיינע רייד אריינגעווארפען, אזא יעזואיטישען זאך: איהר, הער מיצקעוויטש, האט אין א רוסישען מלוכה-אמט געשוואוירען צו פערטיידיגען די פראוואסלאוויע... דאס האט ארויסגערופען א שטורם, סאי פון רעכטס, סאי פון לינקס.

אויף מארגען גלייך ביי דער ערעפענונג פון דער סיים זיצונג האט ה׳ סט. מיצקעוויטש אפגעגעבען פאלגענדע, פערזענליכע ערקלערונג: איך ערקלער, אז קיין רוסישער בעאמטער בין איך קיינמאל נישט געוועזען און ווען איך וואלט וועלען זיין וואלט איך אויך נישט געקענט, ווייל צוויי יאהר בין איך אין טורמע געזעסען, און דריי יאהר בין איך פערשיקט געווען פאר מיין פאליטישער טעטיגקייט. אין ערגיץ האב איך נישט געשוואוירען וועגען פערטיידיגען פראוואסלאוויען. דאגעגען איז אבער ריכטיג, אז דער קסיאנדז מאציעוויטש איז געווען א טרייער דעפוטאט פון קייזער, פלעגט פארען אין „צארסקאיע סעלא" און ווען מען האט צוויי טויזענד פאליאקען ארעסטירט אין 1915 יאהר האט ער זיך ענטזאגט די אינטערפעלאציע אונטערצושרייבען און די ארויסגעשיקטע און ארעסטירטע האבען פערטיידיגט ראדיטשעוו און זשוקאוו.

די דאזיגע ערקלערונג האט ארויסגערופען א שטורם פון אפלאדיסמענטען ביים גאנצען לינקען פליגעל פון סיים און ביי דעם פול געפאקטען זאל. די ענדעציע האט איהם שוין פון דעם מאמענט אן אפען נישט אטאקירט, אבער דערפאר זיך נוקם געווען אין איהם ביי די וואהלען צום ווארשאווער סיים. די 20 דעפוטאטען, וואס דער ווילנער סיים האט דאן פון זיך קיין ווארשא דעלעגירט, האט מען איהם נישט אריינגעלאזען, שליסענדיג א בלאק מיט אלע אנדערע פארטייען געגען איהם.

מ. באלבערישסקי.

נײַער פאָלקסבלאַט
5. אויגוסט 1926.

דאָס לאָדזער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
5. אויגוסט 1926.

קאָנפערענץ אין דער וואָיעוואודזטווע

וועגען דעם היינטיגען שטרייק אין די שטאָטישע אונטערנעהמונגען.

וואָיעוואָדע אַפּעלירט צו די אַרבייטער נישט צו שטרייקען.

(ב) ווי בעוואוסט, האָט אויף דער עהרענכטיגער קאָנפערענץ מיט די אַרבייטער פאָרשטעהער דער רעגירונגס-קאָמיסאַר ה׳ איזשיצקי צוגעזאָגט זיך צו ווענדען צום וואָיעוואָדע, ער זאָל אינטערוועגירען, אַז דער שטרייק זאָל נישט אויסברעכען.

די דאָזיגע קאָנפערענץ איז נעכטען פאָרגעקומען אין דער וואָיעוואודזטווע. ס׳האָבען זיך בעטייליגט: דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר, דער וואָיעוואָדע ה׳ אָסאָלינסקי, דער פאָרשטעהער פון דער גאַזאָווניע דיר. קאַפּוסטאַ, פון דער טראַמוואַי-דירעקציע — דיר. רינג, די לאַווניקעס: האַיקאָווסקי און קרושקאָווסקי, און די פאָרשטעהער פון די שטאָדטישע אַרבייטער ה״ה: קאָוואַלסקי, פּלצווינסקי און אַנד.

דער וואָיעוואָדע ה׳ אָסאָלינסקי האָט געעפענט די קאָנפערענץ און אין קורצע ווערטער אָנגעוויזען, אַז מחמת אַלע ביז איצטיגע בעמיהונגען צו ליקווידירען דעם סכסוך האָבען זיך נישט איינגעגעבען, האָפט ער, אַז אויף דער איצטיגער קאָנפערענץ וועט געלונגען צו קומען צו אַ הסכם און בעוועגען די אַרבייטער-פאָרשטעהער, אַז אינ׳ם איצטיגען סאַנאַציע-מאָמענט, זאָל נישט קומען צו קיין שטרייק.

באַלד דערנאָך האָט דער פאָרשטעהער פון דער טראַמוואַי-דירעקציע דיר. רינג אָבגעגעבען אַן ערקלערונג, אַז צוליב פּרינציפּיעלע טעמים וויל ער נישט אונטערהאַנדלען מיט׳ן פעראיין און אז די טראַמוואַי-אַרבייטער קענען זיין שטעלונג צו די פאָדערונגען. דעריבער פערלאָזט ער די איצטיגע קאָנפערענץ.

דערנאָך האָט דער פאָרשטעהער פון די שטאָטישע אַרבייטער ה׳ קאָוואַלסקי גענומען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט צום ערשט פּראָטעסטירט געגען דער האַנדלונג פון דיר. רינג. דאַן האָט דער רעדנער רעפערירט די לאַגע פון די אַרבייטער אין די בעזונדערע שטאָטישע אונטערנעהמונגען. ער האָט אָנגעוויזען, אַז זייט אַנדערהאַלבען יאָהר האָבען די טראַמוואַי-אַרבייטער נישט אינטערגענומען קיין שום אַקציע, פערשטעהענדיג דעם ערנסטען מאָמענט; אין מאַגיסטראַט האָט מען 3 מאָל רעדוצירט די לוינען פון די אַרבייטער און אָנגעשטעלטע און אויסער דעם האָט מען געענדערט די לוינען פון די נידריגערע קאַטעגאָריעס אָנגעשטעלטע; אין דער גאַזאָווניע זענען די אַרבייטער מסכים געווען אויף צו רעדוצירען איין דריטעל פּערסאָנאַל און די איבע געבליבענע האָבען פערטאָפּעלט די פּראָדוקטיוויטעט, — נישט קוקענדיג דערויף, צאָהלט דער מאַגיסטראַט נישט אויס די גראַטיפיקאַציעס, וועלכע די אַרבייטער האָבען בעקומען אַפילו אין די צייטען פון די רוסישע און דייטשע אָקופּאַציעס; פון שטאָטישען שכר-הויז מאַכט דער מאַגיסטראַט גוטע געשעפטען און וויל פונדעסטוועגען נישט פערבעסערען די קלאָגענדיגע אַרבייטס בעדינגונגען; אין דער עלעקטראָווניע האָבען די נייע אַקציאָנערען געענדערט די אַרבייטס-בעדינגונגען, אַזוי אַז איין אַרבייטער מוז אַרבייטען פאַר דריי, און דאָס 10-12 שעה אַ טאָג, דערביי איז עטליכע מאָל געהעכערט געוואָרען דער פּרייז פאַר שטראָם. —

אין אַלגעמיין — האָט דער רעדנער אָנגעוויזען — ווערען אַלע ענדערונגען און „שפּאָרזאַמקייטען״ געמאַכט אויף׳ן חשבון פון די אַרבייטער.

ה׳ קאָוואַלסקי האָט דעריבער אַפּעלירט צום וואָיעוואָדע, אַז ער זאָל ווירקען די לאַגע זאָל זיך ענדערען און די אַרבייטער זאָלען נישט אַזוי געקשוודעט ווערען.

נאָכדעם, ווי אַ רייה פאָרשטעהער פון די אַרבייטער האָבען דערגענצט דעם רעפעראַט און מיט נאָך פאַקטען אילוסטרירט די „ווירטשאַפט״ פון מאַגיסטראַט און פון די לייטונגען פון בעזונדערע שטאָטישע אונטערנעהמונגען.

ס האָט גענומען אַ וואָרט דער לאַווניק האַיקאָווסקי, וועלכער האָט פערטיידיגט די פּאָליטיק פון מאַגיסטראַט און זיך בעקלאָגט, אַז די שטאָט-קאַסע האָט נישט קיין געלד.

דאָס זעלבע האָט אויך ערקלעהרט דער דירעקטאָר פון דער גאַזאָווניע ה׳ קאַפּוסטאַ, וועלכער האָט אָנגעוויזען, אַז די קאָנסומציע פון גאַז האָט זיך פערקלענערט און דערמיט האָט זיך פערקלענערט די הכנסות.

צום סוף האָט גענומען אַ וואָרט דער וואָיעוואָדע ה׳ אָסאָלינסקי, וועלכער האָט ערקלעהרט, אַז לויט זיינע ידיעות פערדינען די שטאָטישע בעאַמטע מעהר, ווי די מלוכה בעאַמטע. דאָס דאַרף נישט זיין. הים געוויסע פּאָסטולאַטען פון די אַרבייטער זענען גערעכטע, דאַרף מען דעם סכסוך רעגולירען אויף׳ן פרידליכען וועג. דער וואָיעוואָדע האָט אַפּעלירט צו די אַרבייטער-פאָרשטעהער, אַז דער שטרייק זאָל נישט אויסברעכען.

די אַרבייטער פאָרשטעהער האָבען דערויף ערקלעהרט, אַז זיי וועלען די פראַגע אַוועקשטעלען אויף דער דעלעגאַטען - פערזאַמלונג.

(די רעזאָלוציע פון דער דעלעגאַטען-פערזאַמלונג - זעה 1-טע זייט).

היינט—ערעפנונג פון דער קאָאָפּעראַטיוו-באַנק.

היינט, 12 אַ זייגער בייטאָג קומט פאָר אין לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 41 די פייערליכע ערעפנונג פון דער קאָאָפּעראַטיוו-באַנק פאַר סוחרים און אינדוסטריעלער אין לאָדז. צו דער ערעפנונג פון דער דאָזיגער אינסטיטוציע, וועלכע איז בערופען צו שפּילען אַ גרויסע ראָלע אין יודישען האַנדעל און אינדוסטריע אין לאָדז זענען איינגעלאַדען געוואָרען אַ רייה קרובה׳שע אינסטיטוציעס, ווי דער רעוויזיאָנס פערבאַנד פון קאָאָפּעראַטיווען (וואַרשאַ), צענטראַל-פערבאַנד פון די בענק (וואַרשאַ). אַלע לאָדזער קאָאָפּעראַטיווע אָרגאַניזאַציעס א. אַ. וו.

„שדים״ אויף טאַרגאָווע 51.

(:) אויף (טאַרגאָווע 51), וואו ס׳ווערט געבויט אַ הויז, האָבען די שכנים לעצטענס בעמערקט, ווי צווישען די ציגעל דרעהען זיך יעדע נאַכט עפּעס געהיימניספולע שאָטעס.

אַ טייל שכנים האָבען שוין אַפילו גענומען טענה׳ן, אַז דאָס דרעהען זיך דאָרט אַרום שדים...

די פּאָליציי האָט דעריבער גענומען אָבסערווירען דאָס דאָזיגע הויז און פעסטגעשטעלט, אַז די „שדים״ זענען: וולאַדיסלאַוו וויעזשביצקי און ריסאַרד אולריק, וועלכע האַלטען אויף די ציגעל נאַכטלעגער זייט איינינע טעג.

די 2 „געסט״ פון דעם אָריגינעלען „האָטעל״ זענען אַרעסטירט געוואָרען.

שאַרלאַך-קראַנקהייט פערשפּרייט זיך שטאַרק אויף דער פּראָווינץ.

(:) אין דער פערגאַנגענער וואָך זענען פערצייכנט געוואָרען אַ גאַנצע רייה קראַנקהייטס-פאַלען פון שאַרלאַך (שאַרלאַטינע) אין די קלענערע און גרעסערע שטעדט פון לאָדזער וואָיעוואודזטווע.

די מאַגיסטראַטען האָבען שוין אָנגענומען ענערגישע מיטלען צו איזאָלירען די קראַנקע, כדי אויף אַזאַ אופן צו פערמיידען די פערשפּרייטונג פון דער עפּידעמיע. די מיטלען טרעפען אָבער אָן אָפט אויף אַ ווידערשטאַנד פון דער בעפעלקערונג, וועלכע וויל נישט פערשטעהען די נויטיגקייט פון דער פעראָרדנונג.

קראַנקען-קאַסע עפענט נייע אַמבולאַטאָריעס.

(—) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פערוואַלטונג פון דער קראַנקען-קאַסע, איז אויפ׳ן פאָרשלאַג פון דער היילונגס-קאָמיסיע בעשלאָסען געוואָרען צו עפענען נייע אַמבולאַטאָריעס אין די פאַבריקען פון שווייקערט, ביידערמאַן, קינדערמאַן, דעסורמאָנט און ווידזעווער מאַנופאַקטור.

צום סוף פון דער זיצונג איז גענומען געוואָרען אין אַכט די מעלדונג וועגען העכערען דעם שפּיטאָל-אָבצאָהל אין „קאָכאַנובקע״ אויף 5,20 זל. טעגליך.

ווער קאָן קריגען אַ פּאָסטען אַלס שול-לעהרער?

(אז) דאָס בילדונגס-מיניסטעריום האָט מודיע געווען דעם לאָדזער שול-קוראַטאָריום, אַז אַלס לעהרער וועלען אין דער צוקונפט קאָנען בעשטימט ווערען פּרינציפּיעל נאָר די פּערזאָנען, וועלכע פערמאָגען די נויטיגע קוואַליפיקאַציעס צו לערנען אין אַלגעמיינע שולען.

בקשות וועגען לעהרער-פּאָסטענס דאַרפען אָנגעגעבען ווערען נישט צום שול-אינספּעקטאָר, נאָר אין לאָדזער שול-קוראַטאָריום. צו די ביטעס דאַרפען בייגעלעגט ווערען שול-דאָקומענטען אין אָריגינאַל, קאָפּיעס וועלען נישט אָנגענומען ווערען.

אָבקלאַנגען פון די מיסברויכען אין דער מאַגיסטראַט-קאַסע.

(ב) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער פינאַנץ-קאָמיסיע ביים מאַגיסטראַט. ס׳זענען בעטראַכט געוואָרען די ביטעס פון פערשידענע געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס וועגען סובסידיעס.

אַ שטורמישע דיסקוסיע האָט אַרויסגערופען דער פאָרשלאַג פון די כאַדעקעס, אַז דער מאַגיסטראַט זאָל ערטיילען אַ סובסידיע פון 20 טויזענד זלאָטעס אויף צו בויען אַ קאָשטשאָל ביי פּאָניאַטאָווסקי׳ס פּאַרק. נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע, אין וועלכער די נ. פּ. ר. איז שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען דער סובסידיע, איז דאָך דער פאָרשלאַג אָנגענומען געוואָרען און דער ענין וועט איבערגעהן צום פּלענום פון שטאָט-ראַט.

ווייטער איז בעריהרט געוואָרען די אינטערפּעלאַציע פון ראַטמאַן וואַשקעוויטש וועגען די לעצטע מיסברויכען אין מאַגיסטראַט, וועלכע ס׳איז בעגאַנגען דער קאַסירער לעשניעווסקי.

וואַשקעוויטש האָט אין זיין רעדע פאָרגעוואָרפען דעם מאַגיסטראַט, אַז ער האָט פערנאַכלעסיגט די אַרבייט און די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט דאַרפען טראָגען די מיטגלידער פון מאַגיסטראַט. וויצע פּרעזידענט גראָשקאָווסקי האָט ערקלערט, אַז די מיסברויכען זענען בעגאַנגען געוואָרען נאָך פון 1925 יאָהר אָן.

די ראַטמענער האָבען זיך נישט בעגנוגענט מיט דעם ענטפער און דער שטאָט-ראַט וועט זיך נאָך מיט דער פראַגע פערנעמען.

אָבקלאַנגען פון דער טאַבאַק-אַפערע אין לאָדז.

אַפּעלאַציע-פּראָצעס פון דיר. וורואָנקאַ אין נאָוועמבער.

(ס) אין וואַרשעווער אַפּעלאַציע-געריכט זענען שוין פערענדיגט געוואָרען די אַקטען אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פּראָצעס פון דירעקטאָר פון טאַבאַק-מאָנאָפּאָל אין לאָדז, טאַדעאוש וורואָנקאַ. דער פּראָצעס וועט פאָרקומען אין נאָוועמבער.

דירעקטאָר וורואָנקאַ האָט זיך געווענדעט מיט אַ ביטע איהם אַרויסצולאָזען אויף אַ קויציע צוליב זיין שוואַכען געזונד-צושטאַנד. די ביטע דאַרף די טעג בעטראַכט ווערען.

לאָדז וויל נישט בויען קיין אייגענע בעקערייען.

(ס) היינט פאָהרען אַרויס קיין וואַרשאַ אויף דער איינלאַדונג פון אינערן-מיניסטער פאָרשטעהער פון קאָאָפּעראַטיוו-אָרגאַניזאַציעס, כדי אָנטייל צו נעהמען אויף דער קאָנפערענץ פון קאָנסומענטען-ראַט.

אויף דער קאָנפערענץ דאַרפען בעטראַכט ווערען אַ גאַנצע רייה פראַגען וועגען בעגרעניצען דאָס איבערמאָהלען פון ווייצען-מעהל. די פראַגע שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פערבעסערען דאָס בעקעריי-וועזן דורך בויען מעכאַנישע בעקערייען אין לאָדז. די רעגירונג זאָל דערויף געבען די נויטיגע קרעדיטען.

די לאָדזער רעפּרעזענטאַנטען זענען געגען דעם פּראָיעקט פון דער רעגירונג, ווייל זיי האַלטען, אַז דאָס בויען פון בעקערייען און עלעוואַטאָרען וועט אפשר לינדערען די אַרבייטסלאָזיגקייט ס׳וועט אָבער נישט האָבען קיין ווירקונג אויף דעם יקרות.

5
דאָנערשטאָג
כה
אב תרפ״ו

אויגוסט.
זון-אויפגאַנג 4,10
זון-אונטערגאַנג 6,57
לענג פון טאָג 14,24

רעזערוויסטען

דאַרפען מעלדען די ענדערונגען פון זייערע וואוין-ערטער.

(—) די מיליטער-מאַכט דערמאָנט, אַז אַלע רעזערוויסטען — סיי אָפיצירען סיי זעלנער — דאַרפען מעלדען דער מיליטער-מאַכט וועגען יעדען פאַל פון ענדערען דאָס וואוין-אָרט אָדער אַדרעס.

פאַר נישט ריכטען זיך לויט די פאָרשריפטען, דראָהט אַ גרויסע שטראָף.

קהלה.

דער ביוראָ ווערט אַרויס געשטעלט „נאַ פּאַקאַז״...

(—) די קהלה-קאַנצלאַריע טיילט-מיט: דער ביוראָ, וועלכער איז אָנגענומען געוואָרען אויף דער לעצטער ראַט-זיצונג, (מיט׳ן „אָננעהמען״ איז עפּעס געוועזען נישט אַזוי אין אָרדנונג. — רעד.) ווערט פון היינט-אָן אַרויסגעלעגט אין קהלה-לאָקאַל צום נאָכזעהען פון 9 ביז 11 פאָרמ. אויף 8 טאָג.

נאָך דעם טערמין ווערט דער ביוראָ איבערגעשיקט אין מיניסטעריום פאַר בילדונג און רעליגיעזע ענינים דורכ׳ן לאָדזער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט.

שטאָטישער-ביוראָ.

(ב) עהרענכטען איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער מאַגיסטראַט-ביוראָ-קאָמיסיע, וועלכע האָט זיך פערנומען מיט דעם שטאָטישען ביוראָ.

שליסליך איז דער ביוראָ אין דער צווייטער לעזונג אָנגענומען געוואָרען.

קרעדיטען

פאַר לאָדזער בענק.

(אז) ווי מיר דערוויסען זיך, בעמיהען זיך אַ פּאָר סאָלידע בענק אין לאָדז וועגען בעקומען גרעסערע קרעדיטען אין אויסלאַנד.

וועגען דער פראַגע זאָלען די טעג פאָרקומען אונטערהאַנדלונגען מיט פאָרשטעהער פון די אויסלענדישע פינאַנץ-ספערען.

אַ קוזינע,

וואָס גנב׳עט שטיב-זאַכען.

(:) צו דער אייגענטימערין פון דער כעמישער וועשעריי אויף ציגעל-גאַס 50 מאַריאַ ביסקופּאָוואַ איז פאָריגע וואָך געקומען צופאָהרען אַ קוזינקע פון דאָרף סוליסוב, אַ. ניעשקאַ האָקמאַן.

די קוזינקע איז געווען אין לאָדז אַ גאַנצע וואָך און איז נעכטען אַוועקגעפאָהרען.

נאָכ׳ן אַוועקפאָהרען פון דער קוזינקע, האָט פרוי ביסקופּאָוואַ בעמערקט, אַז פון דער שאַנק פעהלען איהר טייערע זאַכען אין דער ווערט פון עטליכע טויזענד זלאָטעס.

מיט׳ן אויפזוכען די קוזינקע פערנעהמט זיך די פּאָליציי.

אַ קלייד

אויף אַ כרן.

(:) מיט איינינע טעג צוריק האָט די פּאָליציי פערהאַלטען אַ געוויסע מאַריאַנאַ שמוליק פון אַלעקסאַנדראָווסקאַ 33 אויף וועלכער ס׳איז געפאַלען אַ חשד, אַז זי האָט גע׳גנב׳עט אַ קלייד.

אין קאָמיסאַריאַט האָט זי זיך פערפערטיידיגט, אַז דאָס קלייד האָט זי ערשט-וואָס געקויפט אויפ׳ן באַלוטער מאַרק ביי אַן אומבעקאַנטען.

מיט דער הילף פון דער פרוי איז דער פּאָליציי געלונגען צו כאַפּען דעם אמת׳ן גנב.

געשמוגעלטער טאבאק פון דאנציג

אויפ'ן לאדזער-קאלישער וואקזאל.

(-) אנ'אגענט פון לאדזער אויס-פארשונגס-אמט האט עהערנעכטען בע-מערקט, שטעהענדיג אויפ'ן קאלישער וואקזאל, אז ביים אנקומען פון דאנציגער צוג, ווערט דער וואגאן נומער 15968 איבערגערוקט אויף א זייטיגער ליניע.

דער אגענט האט זיך מיט דעם וואגאן פעראינטערעסירט און אריין אינ-ווייניג. דארט האט ער געטראפען ארויס-געהן איינעם מיט א פעקעל אין האנד. דערזעהענדיג דעם אגענט, האט דער אומבעקאנטער אוועקגעווארפען דאס פעקעל און אנטלאפען. ביים לויפען האט ער ארויסגעשריגען פטליכע מאל: „פאליציי!" דאס איז געווען א ווארנונג פאר די איבריגע שותפים.

ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, איז דער וואגאן געווען אנגעפאקט מיט גע-שמוגעלטען דאנציגער טאבאק.

קיינעם פון די שמוגלער איז נישט געלונגען צו כאפען.

דער אויספארשונגס-אמט פיהרט אנ'ענערגישע אקציע מיט'ן צוועק צו דער-געהן, ווער פון דער באהן-פערוואלטונג ס'האט געהייסען דעם וואגאן איבער-שטעלען אויף א צווייטער ליניע.

— — —

א גנבה אין קאלאניאל-הענדלער-פעראיין

צוגע'גנב'עט א שרייב-מאשין און 38 זלאטעס.

(–) עהערנעכטען אין אוונט איז ה' ברייטמאן פערבייגעגאנגען דעם טויער אויף וואלטשאנסקע 10 און דארט בע-מערקט, ווי עס ליגט א קעסטעל, פער-דעקט מיט א מארינארקע.

ה' ב. האט וועגען דעם געמאלדען דער סטרוזשקע, וועלכע האט טעלעפא-נירט נאך פאליציי. ס'זענען באלד אנ-געקומען עטליכע פאליציאנטען מיט א פושאדאווניק בראש. קיינער האט זיך אבער נישט אזוי שנעל געוואלט צוריה-רען צום קעסטעל, מיינענדיג, טאמער... א קשיא אויף א מעשה...

ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז אין דעם קעסטעל ליגט א שרייב-מאשין פון פיס „קאנטינענטאל". די געפונענע מא-שין איז צוגענומען-געווארען אין קא-מיסאריאט.

נעכטען אינדערפריה האט מען אין קאלאניאל-הענדלער-פעראיין (ציגעל-גאס 15) בעמערקט, אז עס פעהלט די שרייב-מאשין „קאנטינענטאל" און 38 זלאטעס פון דער קאסע.

ווי ס'ווייזט-אויס, איז די גנבה בע-גאנגען-געווארען עהערנעכטען און די גנבים האבען די מאשין אוועקגעשטעלט אין טויער.

לאדזער יודישע טעאטער-סטודיע

קינסטלער-געבט זעהען ענטציקט פון דעם, וואס זיי האבען געזעהן

(–) אין דער לאדזער יודישער טע-אטער-סטודיע, וועלכע געפינט זיך אונ-טער דער קינסטלערישער לייטונג פון משה ב-אדערזאן און אונטער דער רעזשי פון די ה"ה לעווי און מאשקא-וויטש, האט זיך היינטיגע וואך ווידער אנגעהויבען די ארביים נאך די זומער-פעריען.

נעכטען האבען די סטודיע בעזוכט, די קינסטלער-מאלער: יאנקעל אדלער, מארק שווארץ, יצחק בריינער און י. ליכטענשטיין וועלכע האבען בייגע-וואוינט עטליכע פראבען פון די פיע-סען פון מיניאטורען, וואס די סטודיע גרייט צו אויפצופיהרען.

די טאלאנטפולע סטודיאנטען האבען מיט זייער שפילען געמאכט אויף די געסט א זעהר גוטען איינדרוק. די קינסטלער האבען צוגעזאגט מיטצוווירקען און העלפען אויפבויען די יודישע טעאטער-סטודיע, וועלכע זאל זיך פער-וואנדלען אין א נייע יודיש טעאטער.

סחורות קיין אונגארן.

(–) אין משך פון די לעצטע טעג זענען לאדזער סחורות ווידער עקספעדירט-געווארען קיין אויסלאנד.

גרעסערע טראנספארטען זענען אוועק-געגאנגען קיין אונגארן, וואו די טשע-כישע סחורות ווערען באיקאטירט. דארט האט לאדז איצט א גרעסערען אפזאץ-מארק.

דערטרונקען געווארען.

(:) נעכטען נאכמיטאג איז דער 12-יעהריגער העניק כמיעל, פון טרעלעו-בערג'ס גאס 7, זיך געגאנגען באדען צום סטאוו אויף סטעפאן גאס 26.

כמיעל, וועלכער איז, אגב, געווען א גוטער שפרינגער, האט געגעבען א שפרונג אין וואסער אריין און האט באלד אנגעהויבען זיך טרונקען.

איינעגע פערבייגעהער האבען זיך געווארפען אין וואסער אריין, כמיעל איז אבער פערשוואונדען געווארען.

מיט איינעגע שעה שפעטער האט מען איהם ארויסגענומען א טויטען פון וואסער.

„לינת החולים"

די וועכנערין-קליניק.

(–) אין דער וועכנערין-קליניק ביי „לינת החולים" (פאלודניאווע 19) איז פאריגען זונטאג פארגעקומען א פייע-רונג, צוליב'ן עפענען דאס ערשטע צימער אין דעם נייעם הויז.

דאס צימער איז אויסגעפערטיגט-גע-ווארען דורך ה' ל. זיידערמאן, צום אנ-דענק פון זיין פערשטארבענער פרוי.

דעם דאזיגען ביישפיל איז כ'אי נאכ-צוטון, ווייל די אינסטיטוציע איז זעהר א וויכטיגע און נויטיגע.

פון געריכט.

פאלש בעשולדיגט די אייגענע שוועסטער.

(או) נעכטען האט דאס לאדזער קריז-געריכט בעטראכט דעם פראצעס נעגען א געוויסען יוזעף גריינע, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אז ער האט אומ-זיסט געווארפען א חשד אויף זיין שוועס-טער וולאדיסלאווא שימאנסקא, אז זי האט איהם בע'גנב'עט.

דאס געריכט האט אנערקענט, אז דער בעשולדיגטער איז אומגערעכט און איהם פער'משפט אויף 6 וואכען טורמע.

ספארט-בעוועגונג.

אטלעטישע מייסטערשאפט-קאמפען אין פוילען.

לאדזער „בר-כוכבא" נעמען 4 פוילישע מייסטער.

שבת דעם 31. יולי און זונטאג דעם 1. אויגוסט זענען ביי דער בעטייליגונג פון איבער 200 אטלעטען פארגעקומען אין קאטאוויץ די אטלעטיק-קאמפען וועגען דער מייסטערשאפט אין פוילען.

פון לאדזער קרייז האבען אנטייל-גענומען: „בר-כוכבא", „שילא" און „סא-קול".

צווישען אלע אנטיילנעהמער פון גאנץ פוילען האבען זיך סך-הכל גע-פונען 4 יודען פון דער אטלעטישער סעקציע ביים לאדזער „בר כוכבא". די לאדזער אנטיילנעהמער אין הויבען גע-וויכטער האבען ערצילט פאלגענדען רעזולטאט.

(פליג - געוויכט) ווייגארטען מאיר (בר-כוכבא); (האהן-געוויכט) איזבאטא-וויטש (סאקול); (פעדער געוויכט) גארוס (סאקול); מיטעל-געוויכט, וויניקאמיען בערנארד (בר-כוכבא) פוילישער מייס-טער אין אלע געוויכטען. און לאנגער יוסף (בר-כוכבא); האלב שווער-געוויכט, מינץ יהודה (בר כוכבא); שווער-געוויכט זשורעק (סאקול).

פראנצויזישע רינג-קאמפען.

האהן געוויכט, מייצר (שילא); האלב-שווער-געוויכט, צימער (שילא).

דער פאקט, וואס דער לאדזער „בר-כוכבא" האט פון צווישען זיינע מיטגלי-דער ארויסגעגעבען 2 פוילישע מייסטער און איינעם פון זיי, אלס מייסטער אין אלע געוויכטען, ווי אויך פערנומען 2 צווייטע פלעצער אין דער אטלעטישער מייסטערשאפט אין פוילען – איז צו פער-צייכנען אלס א געוואלדיג גרויסער זיג פון דער יודישער ספארט-בעוועגונג אין פוילען.

אויף דעם צוזאמענפאהר האבען זיך בעטייליגט אנטיילנעהמער פון אלע עקען פוילען, ווי: ווארשא, פאזען, בידגאשטש, לעמבערג, קראקא, קעניגסהוטע און קאטאוויץ, קיינער האט זיך נישט געקענט אפוואונדערען פון די יודישע נצחונות.

ס'בלייבט צו בעגריסען די לאדזער יודיש-פוילישע מייסטער און וואונשען זיי ערפאלג אין זייער וויטערדיגע טע-טיגקייט אויפ'ן געביט פון ספארט און קערפער-געזונדקייט.

„פאלאניא – ווארשאוויאנקא 1:0

ווארשא, 4 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) היינט איז דא פארגעקומען דער מעטש צווישען „פא-לאניא" און ווארשאוויאנקא" אויף דער מייסטערשאפט פון ווארשא. געוואונען האט פאלאניא מיט 1 געגען 0. דעם גאל האט געשאסען אלאשעווסקי, א געוועזענע-שפילער פון ל.ק.ס. דער עולם האט אלאשעווסקי'ן געמאכט א גרויסע אוואציע.

„חכח" – „פראסנא" (קאליש).

די בקשה פון „פראסנא" אפצולעגען דעם דאזיגען מעטש, וועלכער וועט פארקומען דעם שבת, איז אפגעווארפען געווארען.

דער מענש האט ארויסגערופען, צוליב דער גוטער פארם פון ביידע מאנשאפטען, א גרויסע פעראינטערע-סירונג.

ס'איז צו האפען, אז „הכח", וועט זיך איצט רעוואנזשירען פאר דער גע-ליטענער מפלה 3:2 אין קאליש.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און סק-נער-שוואכע קראנקהייטען. 1839
היילונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל).
נעמט אן פון 9—11 און פון 5—8 אוונד.

לאדז

איז א „פיינע" שטאט.

א ליאדע „וויזיט" קאסט געלד...

(:) דער סוחר ה' אלפרעד אדלער פון זדונסקיע-וואליע איז עהערנעכטען געקומען קיין לאדז און געוואלט אביסעל א לעב-סון.

ער האט זיך דעריבער „נעשאפט" אויף פעטריקאווער גאס א „בעקאנטע" און נאכדעם, ווי ער האט מיט איהר בעזוכט א קינא און א רעסטאראן,—איז ער אוועק מיט איהר אין דער וואוינונג פון איהר „טשאטשע" אויף לואיזע 51.

דארט האט ער איבערגענעכטיגט... אינדערפריה, האט ער קאנסטאטירט, אז איהם פעלט א פארטפעל מיט 570 זל.

וועגען דער „פושיגאדע" האט ער געמאלדען דער פאליציי.

„שמורת החולים".

(–) זייט 20 יאהר עקזיסטירען אין באלוט א געזעלשאפט „משמורת החולים" (אלעקסאנדראווסקא 6). די דאזיגע גע-זעלשאפט האט די אויפגאבע צו שטי-צען די ארימע קראנקע פון באלוט, וואס זייער צאהל איז זעהר א גרויסע. „משמורת החולים" בעזארגט די קראנקע מיט דאקטוירים, מעדיצינען. בארגט-אויס פערשידענע מכשירים פאר קראנ-קע, שיקט צו זיי א היים משמורת-מע-נער און פרויען, גיט אפילו פלעגע פאר די ארימערע און בעמיהט זיך צו לייס-טען פיל אויפ'ן דאזיגען געביט פאר דער ארימסטער באלוטער בעפעלקערונג. די מיטלען שטעלען זיך צוזאמען פון מיטגלידס-בייטראג און נדבות. לעצטענס צוליב'ן אלגעמיינעם קריזיס זענען די מאטעריעלע מיטלען פון דער אינסטי-טוציע זעהר בעגרעניצט. כדי צו ארויס פון דער דאזיגער לאגע און א ביסעל צו שטארקען די הכנסות ארדענט,איין די געזעלשאפט דעם קומענדיגען זונטאג א גארטען-פערוויילונג אין פארק „מאר-צעלין" (זגערזשער, 101).

„אזאזעל".

לעצטע 3 רעווי-טעג.

אין „אזאזעל" געהט ווייטער ביי אנ'-אונגעהויערען ערפאלג דאס רעווי-פראג-ראם פון אלע 3 שלאגער - פראגראמען. נישט קוקענדיג דערויף, וואס „אזאזעל" שפילט שוין אין לאדז א לענגערע צייט געהען די פארשטעלונגען ביי איבער-פולטע זאלען.

נאך 3 טעג געהט דאס גרויסע רעווי-פראגראם. בכלל בלייבט נאך „אזאזעל" אין לאדז א קורצע צייט. די, וועלכע ווילען נאך געניסען פון עטליכע אנגע-נעהמע שעהן, — דארפען געהן; זעהען, און הערען דעם „אזאזעל".

טעלעגראמען.

דעלעגאציע פון יודישע האנדווערקער אין פ.ק.א.

ווארשא, 4 (טעלעפאניש) אין צו-זאמענהאנג מיט דער קאנפערענץ, וואס דער וויצע-פרעזעס פון פ. ק. א., ה' מיכצינסקי האט פרייטאג אבגעהאלטען מיט די פארשטעהער פון פוילישע האנד-ווערקער, וועגען דער פונאנדערטיילונג פון 2 מיליאן זלאטיס אלס קרעדיט פאר האנדווערקער, האט א דעלעגאציע פון די פעראייניגטע יודישע האנדווערקער-ארגאניזאציעס אין די פערזאנען פון ה"ה אינוש. טשערניאקאוו, ראסמאן ראסנער. פינקעלקרויט און זאבלודאווסקי בעזוכט דעם וויצע-פרעזעס מיכצינסקי און אבגעהאלטען א לענגערע קאנפע-רענץ וועגען דער דערמאנטער קרעדיט-סומע.

די דעלעגאטען האבען אנגעוויזען, אז זיי האבען פרינציפיעל גארנישט געגען דעם פונאנדערטיילען די געלד-סומען דורך דער האנדווערקער-קאמער, דאך אבער, כדי די פערטיילונג זאל זיין א גערעכטע און קיינער זאל נישט בע'עוולה'ט ווערען. האבען זיי געבעטען, אז דאס געלד פאר די יודישע האנד-ווערקער זאל איבערגעגעבען-ווערען אין רשות פון דער יודישער האנדווערקער-באנק, וועלכע פערנעהמט זיך מיט גע-בען קרעדיט די יודישע האנדווערקער.

פרעזעס מיכניצקי האט ערקלערט, אז ער מוז דעם ענין גענוי בעטראכטען און האט דעריבער איינגעלאדען די דעלע-גאציע אויף א צווייטע קאנפערענץ, אויף וועלכער דער אופן פון פערטיי-לען די קרעדיט-סומע וועט קאנען גענוי ארומגערעדט-ווערען.

ער אנערקענט נאר די הויכע פענסטער.

א יונגערמאן, וואס האט בעשוינדעלט די מארשאלקעס ראטאי און טראמפטשינסקי א רייה אנגעזעהענע ווארש. אדוואקאטען.

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) זיינער צייט איז ארומגעגאנגען איבער די ווארשאווער רייכע הייזער א יונגער-מאן, וועלכער האט געמאכט דעם איינ-דרוק פון אנ'אינטעליגענט מיט זיין ארט רעדען און אויפפיהרונג, און אומ-מצטום האט ער זיך פארגעשטעלט, אז ער איז א מיטארבייטער פון „קוריער פאלסקי", ווי אויך פון „טיגאדניק אי-לוסטר. טעאטרוב סטאליצי".

דער דאזיגער יונגערמאן איז געקו-מען צום סיים-מארשאלעק ראטאי און איהם פערבעטען אויף א קאנצערט, וואס דער קלוב פון די קרעסאוועצעס האט געזאלט איינארדנען לטובת ארימע שילער און קינדער פון די קרעסען. מארשאלעק ראטאי האט גאנץ גערנוויליג געגעבען אויף דעם ציל זיין נדבה און איינגעשריבען אין דער ליסטע, וואס דער יונגערמאן האט איהם פאר-געשטעלט, זיין נאמען און דעם סכום פון דער געגעבענער נדבה.

דאס זעלבע האט אויך געטון דער סענאט-מארשאלעק טראמפטשינסקי.

האבענדיג שוין די צוויי מנדבים, האט דער יונגערמאן זיך געלאזט צו די אנ-געזעהענסטע ווארשאווער אדוואקאטען, פערבעטענדיג זיי אלע אויף דעם דער-מאנטען קאנצערט, ביים אדוו. העניק עטינגער האט ער גענומען 10 זלאטיס, ביים אדוו. נאוואדווארסקי 20 זלאטיס, ביים אדוו. שכערלינג 10 זלאטיס א. א. וו. א. אדוו.

ענדליך האט זיך דער קלוב פון די קרעסאוועצעס וועגען דעם דערוואוסט און דער געלד-קלויבער איז געווארען ארעסטירט. דער פערהאלטענער האט זיך ארויסגעוויזען אלס דער 32-יעהרי-גער פאוועל שטיינגעל, געוועזענער קאפיטאן פון דער רוסישער ארמעע, און א מיטארבייטער פון „קוריער פאל-סקי" האט ער קיינמאל נישט אנגעהויבען זיין.

נעכטען האט דער אריגינעלער שווינדלער פערנומען די בעשולדיגונגס-באנק אין ווארשעווער קרייז-געריכט. דאס געריכט האט פעסטגעשטעלט, אז דער אנגעקלאגטער איז שוין צוויי מאל געמשפט געווארען פאר שווינדלערייען.

דער בעשולדיגטער האט זיך נישט מודה געווען צו דער בעשולדיגונג און האט ערקלערט, אז ער האט טאקי גע-וואלט איינארדנען אזא וואוילטעטיגען קאנצערט לטובת די קרעסען-קינדער.

דאס געריכט האט דעם אנגעקלאגטען שווינדלער פעראורטיילט אויף א יאהר תפיסה, וואס ווערט איהם פערביטען אויף אויסבעסערונגס-הויז און אראפגע-רעכענט די שוין ביז איצט אפגעזעסע-נע צייט. אזוי ווי דער פער'משפט'ער זיצט שוין 11 מאנאטען, בלייבט איהם נאר צו זיצען א חודש.

דער פעראורטיילטער איז געבליבען פון פסק זעהר צופרידען.

סקאנדאל ביי א שטייער-עקזעקוציע

דער פינאנסיסט דראהט די בעאמטע מיט א רעוואלווער.

וו אַ ר ש א, 4 (טעלעפאָניש) דער באוואוסטער פינאַנסיסט ה' יוזעף ראָזענוואַסער (מאַרשאַלקאָווסקאַ 15) האָט געקויפט אַ גרויס פיר-שטאָקיג הויז אויף בראָוואַרנאַ.

אין שטייער-אַמט זאָל ער דאָס הויז האָבן אָפּגעשאַצט אויף אַ קלענערע סומע, לויט וועלכער דער שטייער וואָלט בעטראָפן ס"ה 300 זלאָטעס. דער שטייער-אַמט האָט אָבער אויפ'ן אָרט אַראָפּגעשיקט אַ בעאַמטען, וועלכער האָט אָפּגעשאַצט דאָס הויז אַזוי, דאָס עס איז אויסגעקומען, אַז ה' ראָזענוואַסער מוז בעצאָהלען שטייער 4000 זל. ראָזענוואַסער האָט אָבער די דאָזיגע סומע נישט געוואָלט איינצאָהלען.

נעכטען בייטאָג האָט דער שטייער-אַמט דעלעגירט אין ראָזענוואַסער'ס וואוינונג דעם בעאַמטען אַנטאָני קראַיעווסקי, כדי אָפּצונעמען ר'.ס מעבעל פאַר'ן שטייער. דער בעאַמטער איז געקומען אין דער בעגלייטונג פון אַ פּאָליציאַנט.

ווען מען האָט ביי ראָזענוואַסער'ן אויפגעמאַכט די טיר און דערזעהן דעם בעאַמטען, האָט ר. פערקלאַפּט די טיר. דערביי זאָל ראָזענוואַסער האָבן געשריגען: „טויטע קערפּערס וועט איהר פון דאַנען אַרויסטראָגן, אָבער נישט מיין פערמעגען!"

דער בעאַמטער האָט זיך דאַן פערשטענדיגט מיט'ן פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט און אויפ'ן אָרט איז אַראָפּגעקומען אַן אָפּטיילונג פון 10 פּאָליציאַנטען. מען איז אַריין אין דער וואוינונג. אויפ'ן הויף האָט שוין געוואַרט די עגלה, צו וועלכער מען האָט אָנגעהויבען אַראָפּטראָגען דאָס מעבעל. ראָזענוואַסער אין גרויסער אויפרעגונג, האָט אַריינגעשטעקט די האַנד אין קעשענע, און וועלכער ער האָט געהאַט ליגען אַ רעוואָלווער. דאָס האָט בעמערקט אַ פּשאָדאָווניק, וועלכער איז גלייך צוגעשפּרונגען צו ראָזענוואַסער'ן, אַרויסרייסענדיג ביי איהם דעם רעוואָלווער. עס איז ענטשטאַנען אַ סקאַנדאַל.

דערווייל איז אָנגעקומען ראָזענוואַסער'ס פעטער, דער בעקאַנטער באַנקיר א. פּ. דערוויסענדיג זיך וועגען דער סיבה פון'ם סקאַנדאַל, האָט ה' פּ. געגעבען דעם שטייער-בעאַמטען 1000 זלאָטעס אַ קאָנטאָ אויפ'ן שטייער און אַזוי אַרום איז די עקזעקוציע אָפּגעשטעלט געוואָרען.

וועגען דער גאַנצער זאַך האָט די פּאָליציי צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל.

די ערשטע פערזאמלונג פון דער יודישער פאלקס-באנק אין זגערזש.

(פון אונזער קארעספאנדענט)

זונטאָג איז אין לאָקאַל פון דער יודישער קהלה פאָרגעקומען די ערשטע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער ניי-געגריגדעטע יודישע פאָלקס-באַנק.

די פערזאַמלונג ווערט געעפענט דורכ'ן פאָרזיצער פון ראַט ה' מרגליות און אַלס פאָרזיצער פון די פערזאַמלונג ווערט אויסגעקליבען ה' פּ. גרינבערג.

דער וויצע-פאָרזיצער פון די פערוואַלטונג ראַטס. א. מאָרגענשטערן גיט אָפּ דעם בעריכט פון דער טעטיגקייט פון וועלכען ס'איז אַרויסצוזעהען, אַז די באַנק ענטוויקעלט זיך זעהר גוט און ווייזט אַרויס אַ גרויסע טעטיגקייט. אין משך פון די צוויי חדשים וואָס די באַנק עקזיסטירט בעטרעפט דער אומזאַץ העכער 450 טויזענד זלאָטעס. די מיטגלידער-צאָהל פערגרעסערט זיך פון טאָג-צו-טאָג אויך די אָפּשפּאָרונגען און „וקלאַדען" פערנעהמען אַ שעהנע פּאָזיציע.

דער בעריכט האָט אַרויסגערופען אַ לענגערע דיסקוסיע און ווערט בעשטעטיגט.

ה' מאָרגענשטערן רעפערירט די פראַגע וועגען די ענדערונגען, וואָס דאַרפען געמאַכט ווערען אין סטאַטוט.

ה' ל. סירקעס אָפּאָנירט שאַרף געגען איינציגע ענדערונגען פון סטאַטוט און נאָך אַ לייַדענשאַפטליכע דיסקוסיע ווערט ער מיט אַ גרויסע מעהרהייט אָנגענומען אין דער רעדאַקציע פון רעפערענט.

נאָכדעם זענען פאָרגעקומען וואַהלען וועלכע האָבען געגעבען פאָלגענדען רעזולטאַט:

אין דער פערוואַלטונג זענען געוועהלט געוואָרען די ה"ה: א. בערגער ראַטמ. מאָרגענשטערן און ל. סירקעס. אַלס פערטרעטער: א. בועז, וו. ליפּשיץ און א. שלומיאל. אין ראַט די ה"ה: נ. טראָצקי, פּ. גרינבערג, נ. אָדער, מ. קופערמאַן, מ. קופּפער און נ. מענדעלזאָהן. אַלס פערטרעטער: נ. י. זוויקעלסקי י. מ. האַראַן נ. שוואַרצבאַרד.

נאָכדעם ווי ס'ווערען נאָך בעהאַנדעלט איינציגע פראַגען וועגען די הויך פון הלוואות, בידזשעט-פראַגען א. א. ווערט אָנגענומען דער פאָרשלאָג פון אַ גרופּע מיטגלידער אַרויסצוזאָגען אַ דאַנק דעם ה' א. מאָרגענשטערן פאַר דעם אָרגאַניזירען און אַרבייטען לטובת דער יודישער פאָלקס-באַנק אין זגערזש.

א.

זאל פילהארמאניע"

ערשטער יודישער ווארשאווער מיניאטור-טעאטער

„אזאזעל"

די לעצטע גאסטשפילען אין לאדז!

נור 3 גרויסע שלאגער-טעג

צו ביליגע פרייזען:

דאנערשטאג 5-טען אויגוסט, ד. י. 9 אַ זייגער אין אָוונד

פרייטאג, „ 6 טען „ „ „ „

שבת, „ 7-טען „ „ 4 נאָכמיטאָג

20 פון די בעסטע נומערן שלאגער איבער שלאגער!

— פון גרויסע 1-טען, 2-טען און 3-טען פראגראם!

פרייזען פון 50 גראָשען ביז 3 זלאָטעס. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

בעם דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 5-טען אויגוסט 1926.

1833. מ. ק. פון מאַרשינער גאַס.

אויב אין דער שטוב, וואָס איהר וואוינט, פיהרט איהר גלייכצייטיג אויך אַ ווערקשטאַט, געהער אייער וואוינונג צו דער קאַט. אַ, און איהר דאַרפט פון 2. קוואַרטאַל אָנהויבענדיג, שוין מעהר קיין 6 פּראָצ. הוספות נישט צאָהלען. אויב די דירה איז אין יולי 1914 געגאַנגען 80 רובל, דאַרפט איהר פאַר יעדען קוו. פון היינטיגען יאָהר צאָהלען 22.90 און 3.20 פאַר די אויסגאַבען.

1834. ח. ד.

אויב איין און דעמזעלבען פערזאָן קומט פון אייך פערשידענע חובות, קאָנט איהר בעשטימען ביים בעצאָהלען, וועלכען חוב איהר ווילט דעקען.

1855. ל. פריינטליך.

אויב דער קנין איז בטול געוואָרען צוליב דעם, וואָס דער קויפער האָט נישט צו דער בעשטימטער צייט צוגעצאָהלט די רעשט פון דער אָפּגערעדטער סומע אין די מאַשין איז דורך דער צייט אָפּגעניצט געוואָרען קאָן דער פערקויפער זיך פון בעקומענעם האַנדגעלט אַראָפּרעכענען אַ בעשטימטע סומע ענטשעדיגונג. מען קאָן איהם בשום אופן נישט צווינגען, אַז ער זאָל קודם צוריקגעבען דאָס האַנדגעלד און שפּעטער מאָהנען ביים קויפער אַן ענטשעדיגונג.

1836. א. ה. פון זגערזש.

דער אומשטאַנד, וואָס איהר זענט דאָס פאָריגע יאָהר בעפרייט געוואָרען פון אַקטיווען מיליטער-דינסט גיט אייך נאָך נישט קיין רעכט איצט נישט צו געהן אויף די איבונגען. להיפך זענען נישט בעפרייט פון דער פליכט דורכצומאַכען די איבונגען, פונדעסטוועגען קאָן די שול מאַכט אינטערווענירען, אַז מען זאָל אייך בעפרייען. אָדער איבעררוקען דעם טערמין פון די איבונגען.

1837. א. באַגנע

אויב אייער מוטער איז שוין איבער 60 יאָהר אַלט, קאָן שוין איהר אומאַרבייטס-פעהיגקייט נישט קוועסטיאָנירט ווערען און ממילא דאַרף שוין איהר געזונד-צושטאַנד נישט אונטערזוכט ווערען. די שוועסטער פון 16 יאָהר אַלט פונקט ווי די איבעריגע שוועסטער, וועלכע געפינען זיך שוין זייט 8 יאָהר אין אויסלאַנד און שיקען נישט אַ היים קיין הילף, וועלען אייך נישט שטערען צו דער אָפּיעקונסטוואָ.

1838. אַ לאָקאַטאָר פון פּושעני-זשעלניאָנאַ גאַס.

דער לאָקאַטאָר קאָן זיך נישט אָפּזאָגען צו געניסען פון דעקרעט. דאַגעגען דער הויז-ווירט קאָן יאָ שליסען אָפּמאַכען, לויט וועלכען ער פערזאָגט זיך פון דער הנחה לטובת דעם לאָקאַטאָר, אויב עס האַנדעלט זיך וועגען אַ לאָקאַל אין אַ בנין, וואָס אינטערעסירט נישט דעם דעקרעט.

1839. א געטרייער לעזער, פּעטריק. 18

דער הויז-ווירט האָט נישט קיין רעכט לויט זיין איינזעהן פעסטצושטעלען דאָס גרונד דירה געלד פאַר'ן געוועלב און פאַר'ן צימער בעזונדער. דערצו איז נור בערופען דער אירזשאַנד ראַיעמטשי, אָדער דאָס געריכט. דערווייל ביז דער סכסוך וועט ערלעדיגט ווערען אין געריכט, קאָנט איהר צושיקען דעם הויזווירט דירה-געלד, אויסגערעכענט לויט דער סומע וויפיל, לויט אייער מיינונג, אַזעלכע 2 אָביעקטען האָבען דורכשניטליך אין זעלבען ראַיאָן אין יוני 1914 געקאָסט געהן. אויב זיך שטעלען אויף אייער שטאַנדפּונקט בנוגע דער סומע גרונד דירה-געלד פאַר יעדער אָביעקט בעזונדער, איז דער פּראָצענט פוס, לויט וועלכען איהר רעכענט אויס דאָס דירה-געלד, אַ ריכטיגער. וועט דאָס געריכט אַנדערש אָפּשאַצען, וועט איהר בעצאָהלען די דיפערענץ, ווי עס זאָל נישט זיין דאַרפט איהר פאַר'ן צימער שוין זיכער נישט מעהר צאָהלען ווי 43 פּראָצ. חוץ פאַר די אויסגאַבען.

טראגעדיע פון א יודישע פרוי

מיט וועלכע עס קאכט גאנץ זאקאפאנע.

מיט עטליכע טאָג צוריק איז אין זאַקאָפּאַנע פאָרגעקומען אַ לויה. עס איז דאָרט געשטאָרבען די שווינדזיכטיגע 28-יאָהריגע יודישע פרוי יהודית האָפּשטיין, פון קראָקאָ. נאָכ'ן אָרון פון דער פערשטאָרבענער זענען נאָכגעגאַנגען צוויי דריי חברה קדושה-לייט, איהר מאַן, אַ חסידישער יוד פון אַ יאָהר עטליכע און דרייסיג און אַ יונגער אָפיציר, אַ קריסט פון קרוב דרייסיג יאָהר, וועלכען עס האָבען געפיהרט פון איין זייט אַ קראַנקען-שוועסטער און פון דער אַנדערע זייט — אַ זעלנער.. די פערצווייפלונג פון דעם אָפיציר צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון דער יודישער פרוי איז געווען אין לשער.

אין זאַקאָפּאַנע דערצעהלט מען אַ כמעט אומגלויבליכע ליבע-טראַגעדיע צווישען דער פערשטאָרבענער און דעם יונגען קריסטליכען אָפיציר.

זי, יהודית האָט מיט קנאַפּע צעהן יאָהר צוריק חתונה געהאַט פאַר אַ זוהן פון אַ רייכען קראַקאָווער סוחר, אַ בעלזער חסיד, מיט'ן נאָמען אַלתר האָפּשטיין, און געהאַט פיר קינדער. יהודית איז געווען אַ שעהנע און אינטעליגענטע פרוי. זי האָט געזוכט געזעלשאַפט אויסער די ווענד פון איהר הויז, אין די טעאַטערס, קאַפע-הייזער און ענליכע פערוויילונגס-לאָקאַלען.

אַלתר האָפּשטיין האָט זיין פרוי שטערבליך ליב געהאַט. בייזע צונגען האָבען אַפילו פון צייט צו צייט איהם צוגעטראָגען פערשידענע רכילות'ן, אָבער אַלתר האָט דערויף נישט געקוקט און עס איהם קיינמאָל נישט געקומען אויף דער מחשבה צו וועלען בעשרענקען די פרייהייט פון זיין פרוי.

מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק אין אַ געוויסען טאָג האָט זיך יהודית בעקענט אין אַ טאַנץ-זאַל מיט אַ פּוילישען אָפיציר, אַ קריסט, מיט'ן נאָמען יעזשי קראַנאַצקי, פון קראָקאָ, וועלכער איז געווען מעהר אָדער ווייניגער אין דעם זעלבען עלטער, וואָס זי. אַ שעהנער, הויך געוואַקסענער, ברייטפּלייציגער מאַן האָט קראַנאַצקי בפרט אין זיין אָפיציר-מונדיר, אויף זיך געצויגען די אויפמערקזאַמקייט פון פילע קראַקאָווער פרויען און מיידלעך. יהודית איז דאַן געווען זעהר שעהן און די דאָזיגע בעקאַנטשאַפט האָט זיך פערוואַנדעלט אין אַ סימפּאַטיע פון וועלכע עס האָט זיך מיט דער צייט פערקניפּט אַ געגענזייטיגע הייסע ליבע. יהודית האָט פערלאָזט איהר מאַנ'ס הויז, איהרע קינדער און איז אַוועק צו איהר געליבטען.

נישט רעכענענדיג זיך מיט דעם סקאַנדאַל, וועלכער קאָן אַרויסקומען אויב מען וועט געוואָהר ווערען אין שטאָט, אַז זי איז אַנטלאָפען פון מאַן, קינדער און זיך געוואָרפען אין די אָרעמס פון אַ אָפיציר, אַ קריסט, האָט יהודית פונדעסטוועגען בעשלאָסען פאַר קיין שום פּרייז זיך נישט אומצוקעהרען אַהיים צו איהר פאַמיליע.

איהר מאַן און קרובים האָבען אָבער נישט גערוהט. איהר מאַן און איהר מוטער זענען אין אַ געוויסען טאָג מיט אַלע פיר קליינע קינדער געקומען צום אָפיציר, איהם געפאַלען צו די פיס און געבעטען, ער זאָל רחמנות האָבען אויף די פיר לעבעדיגע יתומים און אָפּגעבען זיי זייער מוטער. דער אָפיציר האָט אַריינגערופען זיין דינער און געהייסען די „זשידעס" אַרויסטרייבען פון זיין וואוינונג. די קרובים פון יהודית האָבען נישט געוואָלט אָפּטרעטען. דער אָפיציר האָט געהייסען אַריינברענגען אַ בייטש און בעפוילען זיי צו שלאָגען.

ווען יהודית'ס מאַן האָט זיך אָנגענומען פאַר זיין געשלאָגענער שוויגער האָט דער אָפיציר אַרויסגענומען אַ רעוואָלווער און געדראָהט, אויב זיי וועלען נישט תיכף פערלאָזען זיין וואוינונג וועט ער זיי אַלע אויסשיסען.

עס זענען זייט יענער צייט פערפלאָסען עטליכע יאָהר. יהודית האָט כמעט שוין געהאַט פערגעסען אָן איהר פערגאַנגענהייט און איז געווען גליקליך מיט איהר לעבענס-בעגלייטער.

פּלוצלינג איז אָבער געקומען אַ ענדערונג אין זייער פרידליכען און גליקליכען לעבען. דער אָפיציר, איהר געליבטער איז געווען אַ שווער לונגען-קראַנקער מענש, מיט דריי יאָהר צוריק האָט ער זיך פערקיהלט און בעקומען לונגען ענטצינדונג, אַזוי, אַז אַלע דאָקטוירים האָבען איהם אויפגעגעבען נאָר אַ דאַנק דער אויפאָפּפערונגספולער השגחה פון יהודית איז ער אָפּגעראַטעוועט געוואָרען פון טויט. זיין געזונדהייטס-צושטאַנד איז כסדר געווען אַ געפערליכער און עטליכע חדשים שפּעטער נאָכדעם, ווי ער איז אויפגעשטאַנען פון זיין קראַנקהייט איז ער קראַנק געוואָרען אויף סוכאָטע.

די דאָקטוירים האָבען איהם געשיקט קיין זאַקאָפּאַנע, וואו מען האָט איהם געהייסען פערבלייבען אַ גאַנץ יאָהר. מיט איהם איז נאַטירליך מיטגעפאָהרען יהודית, וועלכע איז פון איהם נישט אָפּגעטרעטען אויף איין רגע.

נאָך קרוב צוויי יאָהר ווייל'ען אין זאַקאָפּאַנע האָט דער געזונדהייט-צושטאַנד פון דעם אָפיציר פּאַקטיש זיך אָנגעהויבען צו בעסערען. אָבער יהודית איז אָנגעשטעקט געוואָרען פון איהר געליבטענ'ס קראַנקהייט, פון סוכאָטע, און זי האָט פּאַמעלעך אָנגעהויבען צו פערוועלקען. מיט איהר האָט זיך שוין נישט געהאַט ווער אַזוי שטאַרק צו פערנעמען ווי מיט'ן אָפיציר.

די קור-געסט פון זאַקאָפּאַנע האָבען שוין דאָס קראַנקע פּאָר-פּאָלק געקאָנט. אין שעהנע טעג פלעגט מען זיי ביידע טרעפען זיצען אויף דער ווערענדע פון דער ווילע, וואו זיי האָבען געוואוינט. זי אַ אָפּגעצערטע, אָפּגעדאַרטע. ער האָט גוט אויסגעזעהן. מען האָט אָבער געוואוסט, אַז ביידע זענען קרוב למות'ניקעס.

ווען יהודית'ס מאַן איז געוואויער געוואָרען וועגען זיין פרוי'ס קראַנקהייט איז ער תיכף געקומען קיין זאַקאָפּאַנע. ער האָט געטון, וואָס איז נאָר געלעגען אין זיין מאַכט, [כדי אָפּצוראַטעווען זיין פרוי פון טויט. עס איז שוין אָבער אַלעס געווען צו שפּעט. מיט עטליכע טעג צוריק איז זי געשטאָרבען און דערמיט ענדיגט זיך איהר ליבעס-טראַגעדיע.

ל. ט.

אַ 19-יעהריג מיידעל האָט פערפיהרט

אַלע ליטעראַטור-קריטיקער פון ענגלאַנד און אַמעריקאַ.

אין די ליטעראַרישע קרייזען פון ענגלאַנד און אַמעריקאַ רודערט זיך איצט מיט אַ שפּיצעל, וואָס אַ 19-יאָהריג מיידעל האָט אָפּגעטאָן די גרעסטע ליטעראַטור-קריטיקער פון ענגלאַנד און אַמעריקאַ. דאָס מיידעל, וואָס האָט אָפּגעטאָן דאָס שפּיצעל, ווערט אַנערקענט פאַר אַ מערקווירדיגען ליטעראַרישען טאַלאַנט, שוין מיט דעם אַליין, וואָס די גרעסטע ליטעראַטור-מבינים האָבען נישט געקענט ענטדעקען דעם וויץ און האָבען אָנגענומען דעם טאָג-בוך, וואָס זי האָט געשריבען, אַלס אַ העכסט-וויכטיגע ליטעראַרישע אַרבייט פון 18-טען יאָהר-הונדערט.

פאַסירט האָט די געשיכטע אַזוי:

מיט אַנדערטהאַלבען יאָהר צוריק איז אין ענגלאַנד ערשינען אַ בוך פון אַ געוויסער פרוי קליאָן זאַקס, וועלכע האָט געלעבט אין דער צווייטער העלפט פון 18-טען יאָהר-הונדערט. דאָס נייע ווערק איז געווען אַ טאָג-בוך, וואָס מאַדאַם זאַקס האָט אָנגעשריבען אין די יאָהרען 1764 און 1765. דאָס בוך האָט געמאַכט אַ סענסאַציע אין דער ליטעראַרישער וועלט און מען האָט עס געכאַפּט ווי מצה וואַסער. דאָס בוך איז באַלד אָנגעקומען קיין אַמעריקאַ און אויך דאָ האָט עס געהאַט אַן ערפאָלג. גאַנצע ג ן אויסגאַבען זענען געדרוקט געוואָרען אין אַמעריקאַ. אין ענגלאַנד האָט מען געדרוקט גאָר אָהן אַ שיעור אויסגאַבען. דאָס בוך איז אין יענער צייט געווען דאָס פערשפּרייטעסטע פון די נייע ליטעראַרישע ווערק, וואָס זענען דאַן געשאַפען געוואָרען.

די מכלומרשטע מאַדאַם זאַקס האָט בעלאַנגט צו אַ העכסט-אַריסטאָקראַטישע פאַמיליע און זי בעשרייבט מיט מערקווירדיגע איינצעלהייטען דאָס לעבען פון דער אייראָפּעאישער אַריסטאָקראַטיע אין יענער צייט. דאָס בוך איז געשריבען געוואָרען מיט פיל הומאָר און עס ווערען איבערגעגעבען העכסט אינטערעסאַנטע כאַראַקטעריסטישע שטריכען פון דער הויכער געזעלשאַפט פון יענער צייט. דאָרט זענען דאָ בעגעגענישען מיט דעם פראַנצויזישען קעניג לואי דעם 15-טען, מיט דעם בעריהמטען פילאָזאָף וואָלטער, און מיט פיל אַנדערע בעריהמטע פערזענליכקייטען, וואָס האָבען געשפּילט די וויכטיגסטע ראָלע אין דער צווייטע העלפט פון 18-טען יאָהר-הונדערט.

דאָס בוך איז אויפגענומען געוואָרען מיט גרויס בעגייסטערונג פון אַלע קריטיקער, דאָס ווערק איז געווען געשריבען אין דער שפּראַך, וואָס מען האָט גערעדט אין יענער צייט, און די אינטימע געשפּרעכען און בעמערקונגען, וואָס ווערען דאָרט איבערגעגעבען וועגען די בעריהמטע פערזענליכקייטען, האָבען זעהר גענוי געשטימט מיט'ן בעגריף, וואָס מען האָט ביז איצט געהאַט וועגען יענע פערזאָנען. עס איז דעריבער קיינעם גאָר נישט איינגעפאַלען צו דענקען, אַז דאָס בוך, איז גאָר נישט קיין טאָג-בוך פון אַ פרוי, וואָס האָט געלעבט מיט 150 יאָהר צוריק, נאָר פון אַ יונג מאָדערן מיידעל, וועלכע האָט ביז איצט גאָר קיין פערזוך נישט געמאַכט צו טון ליטעראַרישע אַרבייט.

איצט קומט צוגעהן דאָס 19 יאָהריגע מיידעל, מענדעלין קינג-האַל, די טאָכטער פון אַדמיראַל האַל, פון ענגלישען פלאָט, און זי זאָגט אויס דעם סוד, אַז דאָס בוך האָט זי אַליין געשריבען, און נאָך מעהר, זי האָט דאָס אָנגעשריבען אין פערלויף פון צוויי וואָכען צייט. די גאַנצע מעשה, זאָגט זי, איז אַן אויסגעטראַכטע. זי האָט דאָס געשריבען אַלס אַ שטיקעל צייט-פערטרייב, און איהר האָט זיך גאָר קיינמאָל נישט געחלומ'ט, אַז דאָס בוך זאָל מאַכען אַזאַ סענסאַציע.

עס פערשטעהט זיך, אַז די בעריהמטע ליטעראַטור-קריטיקער שטעהען נישט אָן די געשיכטע, אַז אַ 19 יעהריג מיידעל זאָל זיי אַזוי אָפּנאַרען, און זיי זוכען פערשידענע תירוצים אַרויסצודרעהען זיך פון דער פערלעגענהייט. איינע זאָגען זיי אָבער צו, אַז דאָס יונגע מיידעל בעזיצט אַן אויסערגעוועהנליכען טאַלאַנט און פאָרשטעלונגס-קראַפט צו שילדערן אין לעבעדיגע פאַרבען פערזאָנען און געוויסע אומשטענדען, מיט וועלכע זי האָט זיך בעקענט בלויז דורך ביכער.

דער ליטעראַרישער וויץ, וואָס מיס האַל האָט אָפּגעשפּילט אויף די ליטעראַטור-קריטיקער איז אייגענטליך נישט דער ערשטער אין דער געשיכטע פון ליטעראַטור. מיט אַ צייט צוריק האָט אַ יוניערמאַן מיט'ן נאָמען שטעטראָן אָנגעשריבען אַ בוך מיט פּאָעמען, וועלכע האָבען געזאָלט זיין די ווערק פון אַ געוויסען פּאָעט טהאָמאַס ראַלי, וואָס האָט געלעבט מיט 500 יאָהר צוריק. סיי די שפּראַך און סיי די פערזען זענען געווען אַזוי עהנליך צו דעם אַרט שרייבען פון 15-טען יאָהר הונדערט, אַז די קריטיקער האָבען אָנגענומען דאָס בוך טאַקי אַלס דאָס ווערק פון דעם פּאָעט ראַלי. דורך אַ צופאַל האָט מען זיך אָבער דערוואוּסט, אַז די פּאָעמען זענען גאָר געשריבען געוואָרען פון דעם יונגען שטעטראָן. מען האָט איהם דערפאַר אָנגעהויבען צו פערפאָלגען, און דער סוף איז געווען, אַז דער באַי-פּאָעט האָט זיך פער'סמ'ט.

אַן אינטערעסאַנטע געשיכטע האָט פאַסירט מיט אַ יאָהר 90 צוריק. אין 1835 האָבען צוויי אַמעריקאַנער זשורנאַליסטען אָנגעשריבען אַ בוך וועגען דער מערקווירדיגער ענטדעקונג, וואָס דער בעוואוּסטער אַסטראָנאָם סער דזשאָהן הערשעל האָט געמאַכט אויף זיין נייעם טעלעסקאָפּ. סער הערשעל האָט זיך דאַן געפונען אין אַ ווייטען פערוואָרפענעם געגענד, און אַזוי ווי עס זענען דאַן קיין טעלעגראַפען, קיין טעלעפאָנען און קיין ראַדיאָס נישט געווען, האָט מען פון איהם יאָהרען לאַנג נישט געהערט.

לויט ווי די אַמעריקאַנער זשורנאַליסטען האָבען געשריבען, האָט סער הערשעל דורך זיין נייעם טעלעסקאָפּ געזעהן אַלעס, וואָס עס טוט זיך אויף דער לבנה. זיי האָבען בעשריבען מיט אַלע איינצעלהייטען, אַז דאָרט געפינען זיך לעבעדיגע בעשעפענישען, וועלכע זעהען אויס האַלב ווי אַ מענש און האַלב ווי אַ מאַלפּע, מיט פליגלען אַזוי ווי פון אַ פלעדערמויז. די איינצעלהייטען וועגען דער ענטדעקונג זענען געשילדערט געוואָרען מיט אַזעלכע לעבעדיגע פאַרבען, אַז כמעט אַלע וויסענשאַפטסלייט אין יענער צייט האָבען דאָס אָנגענומען פאַר ריכטיג, ביז סער הערשעל האָט זיך צוריקגעקעהרט און האָט ערקלערט, אַז אין דער גאַנצער מעשה איז קיין וואָרט אמת נישטאָ.

יודישע נייעס.

ראָטשילד שוין אונטערגעשריבען די הלואה פאַר אונגאַרן.

וויען, (י.ט.אַ.) עס בעשטעטיגט זיך די ידיעה, אַז דאָס לאָנדאָנער באַנק-הויז ראָטשילד האָט שוין אונטערגעשריבען דעם אָפּמאַך מיט דער אונגאַרישער רעגירונג וועגען אַ הלואה פאַר אונגאַרן.

דער הונגער אין בעסאַראַביע אָפּגעשטעלט.

קישינעוו, (י.ט.אַ.) די יודישע קאָלאָניסטען אין בעסאַראַביען האָבען אין משך פון די לעצטע צוויי יאָהר דורכגעלעבט אַ זעהר שווערען הונגער-קריזיס. די עקזיסטענץ פון פיל קאָלאָניסטען-פאַמיליעס איז געווען אין גרויס סכנה. אַ דאַנק דעם גוטען היי-יאָריגען געראָטעניש איז די עקזיסטענץ פון די יודישע קאָלאָניסטען ווייטער געזיכערט.

דער הילפס קאָמיטעט פאַר די הונגער-ליידענדע יודישע קאָלאָניסטען האָט זיך שוין אויפגעלעזט.

מלוכה-אויסצייכנונג פאַר'ן רעקטאָר פון ראַבינער-סעמינאַר.

וויען, (י.ט.אַ.) דער מלוכה-פּרעזידענט ד"ר ווייניש האָט אויסגעצייכנט דעם רעקטאָר פון בית-מדרש לרבנים אין וויען, פּראָפעסאָר דר. שוואַרץ מיט'ן טיטול הויפראַט.

אַ-פי-ש-ע-ן
און קלעפּסידרעס
צו ביליגע פרייזען ווערען איין פערלויף פון איין שעה
אויסגעפערטיגט און אויסגעקלעפּט אין אַלע גאַסען
אין דער דרוקערי פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
פּעטריקאַוער 21, טעל. 24-71.

אין וואַלד פון ליידענשאַפטען.

(ראָמאַן). (311

קאַפּיטעל 70.

די פערקויפטע שטאַט.

אַרומקוקענדיג זיך אין אַלע זייטען, כדי צו איבערצייגען זיך, אַז קיינער שפּירט איהר נישט נאָך, איז אַדעלינאַ צוגעגאַנגען צום וואַך-זעלנער, וועלכער איז אַרומגעגאַנגען הין און-צוריק פאַר דער וואַך-שטוב.

— מעלדעט דעם דיזשורירענדען אָפיציר — האָט זי זיך געווענדעט צום זעלנער — אַז איך וויל איהם זעהן וועגען זעהר אַ וויכטיגען ענין!

דער זעלנער האָט פערוואונדערט אויסגעגלאָצט אַ פּאָר אויגען אויף דער אָנגעקומענער, און אויסגערופען:

— איך קאָן נישט, איך האָב קיין רעכט נישט צו פערלאָזען דעם פּאָסטען.

— אויב אַזוי, סאָ גיט אַ קוק! ביי די דאָזיגע ווערטער האָט אַדעלינאַ אַרויסגענומען פון אַ קליין לעדערן ביימעלע, וואָס זי האָט מיטגעהאַט מיט זיך, אַ בויגען פּאַפּיר, און פאָרגעשטעלט איהם פאַר'ן וואַך-זעלנער.

דעם דאָזיגען פּאַפּיר האָט באַטיאַני אַליין אַרויסגעגעבען אַדעלינאַ'ן. בלויז אַ בעגרעניצטע צאָהל פערזאָנען אין פּראָג האָבען געהאַט אַזעלכע דאָקומענטען, וואָס אויף זיי האָט איטליכער מיליטער-מענש געמוזט רעאַגירען מיט אַבסאָלוטער געהאָרכזאַמקייט.

— איך געה שוין! — האָט תיכף געענטפערט דער זעלנער, אַ קוק טוענדיג אויפ'ן פּאַפּיר — וואַרט דאָ צו אַ ווילע! אָדער נאָך בעסער, קומט אַריין צוזאַמען מיט מיר: איך וועל תיכף מעלדען דעם פּאָרוטשניק וועגען אייך!

ער איז אַריין צוזאַמען מיט אַדעלינאַ'ן אין דער וואַך-שטוב, און אַנגעקלאַפּט אין פּירהויז.

אין דער אָפענער טיר האָט אַדעלינאַ דערזעהן דעם דעזשור-צימער, אין וועלכען עס האָבען זיך געקוילערט וואָלקענס פון טאַבאַק רויך.

ביי די הילצערנע טישען און אויף די נאַרעס זענען געזעסען און געלעגען קאַראַול-זעלנער.

דער וואַך-זעלנער האָט איבערגעגעבען איינעם פון די קוריערען אַדעלינאַ'ס פערלאַנג, און דער קוריער איז תיכף פערשוואונדען הינטער אַ טיר פון אַ קליין צימערל.

אין עטליכע מינוט אַרום איז דער קוריער צוריקגעקומען, און מיטגעטיילט אַדעלינאַ'ן, אַז דער פּאָרוטשניק איז זי גרייט אויפצונעהמען.

זי איז אַריין אין צימערל, און דערזעהן דעם פּאָרוטשניק בענסבערג אָנגעטאָן אין גאַנצען אוניפאָרם; בלויז דער הוט זיינער און די שפּאַגע זענען געלעגען לע'ם איהם אויפ'ן טיש.

— וואָס פערלאַנגט איהר? — האָט געפרעגט דער פּאָרוטשניק — איהר האָט, זאָגט מען מיר, וויכטיגע ידיעות! אין שטאָט, האָף איך, איז אַלץ אין אָרדנונג?

— גיט אויף מיר אויפמערקזאַמער אַ קוק, ה' פּאָרוטשניק! — האָט אַדעלינאַ געענטפער, אַראָפּנעהמענדיג איהר הוט — קוקט זיך גוט איין! שוין-זשע דערקאָנט איהר מיך נישט!

דער פּאָרוטשניק האָט נישט-ווילענדיג געמאַכט אַ פּאָר שריט צוריק.

— וואָס זאָל עס בעדייטען? — האָט ער אויסגערופען שטאַרק איבעראַשט — שוין זשע זענט איהר עס, סיניאָרא? און אַזוי פערקליידעט? זיצט, כ'בעט אייך!

— איך בין געקומען צו אייך — האָט אַדעלינאַ אָנגעהויבען — וועגען זעהר אַן ערנסטען און וויכטיגען ענין! איידער אָבער, איך וועל אייך דערקלעהרען וועגען וואָס עס האַנדעלט זיך, וועל איך אייך בעטען גוט צוזומאַכען די טיר, און בעפעהלען, אַז מען זאָל אונז נישט שטערען!

דער פּאָרוטשניק איז אַרויס אין דער וואַך-שטוב, און בעפוילען דעם אונטער-אָפיציר, ער זאָל קיינעם נישט אַנגעהמען, און אַכטונג געבען אויף די זעלנער, זיי זאָלען נישט ליאַרעמען.

דערנאָך האָט ער אריינגערופען זיין דינער, און געהייסען, ער זאָל אַכטונג געבען, אַז קיינער זאָל נישט אונטערהערען דעם שמועס הינטער דער טיר.

אָנגעהמענדיג אַזוי-אַרום אַלע פּאָרזיכטס מיטלען, איז בענסבערג צוריק אריין אין צימער, וואו עס האָט אויף איהם געוואַרט אַדעלינאַ.

— איהר קאָנט איצט רוהיג זיין, סיניאָרא! — האָט ער איהר געמאָלדען — קיינער וועט אונז נישט אונטערהערען! איך בין געוועהנליך נישט קיין נייגעריגער, נאָר איצט ברען איך ממש פאַר אונגעדולד צו דערוויסען זיך, וואָס איהר האָט מיר איבערצוגעבען! איך האָף, אַז די ידיעה דאַרף זיין אַ פרעהליכע!?

— אַ זעהר פרעהליכע! — האָט אַדעלינאַ געענטפערט — איך האָב אייך אויסגעקליבען, אַז מיט אייך צוזאַמען זאָלען מיר היינט ביינאַכט כאַפּען דעם פערדעטער, וועלכער קלייבט זיך אומצובריינגען פּראָג! קורץ און שאַרף — ס'איז דאָ איינער, וואָס האָט בדעה היינט ביינאַכט איבערצוגעבען די פעסטונג אין די הענד פון די פּרייסען!

בענסבערג איז בלאַס געוואָרען, ווי דער טויט.

ער איז אַזוי צומישעלט געוואָרען, אַז ער האָט זיך געמוזט אָנלעהנען אין טיש; מיט ברייט-אויפגעריסענע אויגען האָט ער זיך איינגעגעסען אין אַדעלינאַ'ן.

— נישט-וואָהר, ה' פּאָרוטשניק — האָט אַדעלינאַ שטאַרק אויפגערעגט פאָרטגעזעצט — איהר האָט זיך נישט פאָרגעשטעלט, אַז עס קאָן זיך געפינען אַזאַ אויסוואורף, וואָס בעהאַלט זיך אין די ווענד פון פּראָג! דאָך איז עס אַזוי! איך וואָלט מיט פערגעניגען געוואָלט, אַז דאָס זאָל זיין נישט מעהר, ווי אַ טעות, נאָר די זאַך שטעלט זיך אַזוי פאָר, אַז וועגען מיספערשטענדענישען קאָן דאָ קיין רייד נישט זיין! דאָס אַרויסגעבען פּראָג צום שונא איז אַ בעשלאָסענע זאַך, און אויב מיר, ה' פּאָרוטשניק, וועלען נישט צושטערען ענערגיש צו דער זאַך, וועט דער געמיינער פּלאַן דורכגעפיהרט ווערען! די אַלע קרבנות, וואָס מיר האָבען געבראַכט, די דרייסטקייט, די העלדישקייט — דאָס אַלץ וועט פערלוירען געהן, און אָהן נוצען וועלען פערגאָסען ווערען טייכען בלוט. וואָס וועלען פערטרינקען די ווענד פון דער פעסטונג!

(פאָרטזעצונג קומט).

בריליאנטען גאלד, קינסטליכע ציינער אויך צובראכענע ביזשוטעריע לאמבארד-קוויטען

קויפט און צאהלט די העכסטע פרייזען

I. FIJAŁKO, Piotrkowska 7, tel. 31-46

בעמערקונג: מארגען ביליגער געלעגענהייטליכער אויספערקויף פון חפצים. 895

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקה

9 קאנסטאנטינאווסקא 9

טעלעפאן 27 81

ספעציעלער קורס פאר שטאמלער.

פארבעשטימונגען פון 2 ביז 2 און פון 5-7.

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערשער 17 פון 10 ביז 11 און פון 2 ביז 3 נאכט

א געוועלב מיט א וואוינונג

זוך איך צו דינגען אין צענטרום פון שטאט. מיטצוטיילען ברושע-ושינער 5, צוקער. 894

Dr. med.

WOLF EYCHNER

Zgierska 38, tel. 34-72

ספעצ. פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען.

נעמט אן פון 6 ביז 8 אווענד.

פון 12 ביז 1 מיטאג אין דער לעטשניצע אויף נייערם מארק, פעטריקאווער 294.

וויכטיג פאר פריזיער-אנשטאלטען!

כ מאך בעקאנט, אז אין מיין פערפומעריע-געשעפט איז צו בעקומען קעלניש און בלומען וואסערען נור פאר 5 זל. א קילא, חעזשעטאל 3,50 זל. ווי אויך אלע קאסמעטישע ארטיקלען פאר פריזירערס.

מיט אכטונג

691 י. דרוקער, זאוואדזקא 11.

Dr. med. Braun

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען און מענער שוואכע.

בעהאנדלונג מיט קווארץ ליכט (האר אויספאל).

23 פאלודניאווא 23

— — טעלעפאן 26 40. — —

נעהמט אן פון 9—10 און פון 6-8 אווענד.

השבת אבדה.

געהענדיג פון ברשעזשינער גאס דורך נאוואמיעסקא, פולנאצנא ביז פעטריקאווער 60 האב איך פערלוירען א פעקעל וועקסלען, א טייל פון זיי איז אויסשטעלער מ. מ. מענדעלסאן (ושעראמען) און אויסשטעלער א. גרינשפאן, לאדז, נאוואמיעסקא 6; ושירא-וועקסלען י. ניסענזאן, פולנאצנא 6. ס'זיינען געווען אויך ושירא'ס פון ש. הײדענפעלד, נאוואמיעסקא 3.

אלע וועקסלען ווערען ערקלערט פאר אונגילטיג. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג צור קצוברעננען צו באנדע, פולנאצנא 7.

דענטיסט און צאהנטעכניקער

י. ביטענסקי

5 קאנסטאנטינער 5

נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.

פרייזע ביליגע! בעראטונג אהן געצאהלט

ווארנונג!

אזוי ווי מען האט מיך בע'גנב'עט דינסטאג ביינאכט אין דער וואוינונג אויף פאביאניצער שאסע נומ' 26 פערשידענע געגענשטענדע און דערביי 79 וועקסלען אויף פערשידענע סומעס געלד, און אזוי ווי די וועקסלען האבען פאר קיינעם קיין ווערט נישט, ווערט געבעטען די וועקסלען צוריקצוברענגען אדער צוריקצושיקען פער פאסט געגען בעלוינונג צו

יחיאל מאיר ניימאן,

888 לאדז, פאביאניצער שאסע № 26

דיפערוואלטונג פון דער לאדזער יוד. קהלה

מאכט בעקאנט, אז דער קהלה-ביודזשעט אויף 1926, ווי אויך דער

1. טייל פון די עטאט-ליסטעס אויף 1926,

וואס ענטהאלטען די צאהלער פון די גאסען: זאכאדניא, זשעלאזנא, גרינער מארק, זאיאנזקא, זאמענהאף און זגערזשער, ווערען אויסגעלעגט צום ארורכזעהען לויט די עקזיסטירענדע פארשריפטען במשך פון 8 טעג. ד. ה. פונ'ם 5-טען ביז'ן 13. אויגוסט ה. י. אין דער קהלה-קאנצעלאריע, פרייהייטס-פלאץ 6 פון 9 ביז 11 א זייגער פארמיטאג.

אין משך פון דער דאזיגער צייט ווערען אנגענומען רעקלאמאציעס, שפעטער אבער וועלען קיין שום רעקלאמאציעס נישט ווערען גענומען אין אכט.

688 לאדז, דעם 4 אויגוסט 1926.

רעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראמאווסקי	נאז, האלז, אויערן קר.	11-10 3-2 $7^1/_2$ - $6^1/_2$
ד"ר רוזשאנער	הויט- און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאלדשמיין-פאראק	אויגען-קראנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאן	נערווען-קראנקהייטען	2—12
ד"ר ראזענצווייג	קינדער-קראנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פאפיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	$1-11^1/_2$ 6-5
ד"ר קאנטאר	כירורגישע-קראנקהייטן	4-3 ו 2-1
ד"ר ווייגבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 $7-5^1/_2$
ד"ר סטופעל	רענטגען	6-4 12-10
ל. פרוסאק	צאהן-ארצט	10—2
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	7—4

צאהן-פונדהיילונג, בעלייכטונגען, קראנען, טאמטען, א או. ח.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער.

אנשפריצונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכט.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.

פרייזן אין דער שטאט.

28 נאר 28 נאר 28

פערקויפט נישט אייער

מעבעל,

דיוואנעם, פעלצען, אנציגער, נייי-מאשינען אז"וו, בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט ביי די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע

ח. לאזניק, בענעדיקטא 28

נאר איך צאהל די העכסטע פרייזען!

בעמ.: ביי מיר אויף לאגער שטענדיג פערשידענע געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד. פרייזען צוגענגליכער, ווי איבעראל!

28 נאר 28 נאר 28

וויכטיג פאר לעטניקעס!

בעפאר איהר געהט קויפען, איבערצייגט אייך, — דאס נאר אין דער פאבריק

ש. שווארצאווסקי

פולנאצנא 24 טעל. 31-85

בעקומט איהר שטענדיג אויף לאגער אין גרויסען אויסוואהל:

פאטענטירטע פעלד-בעטען פון דער בעוואוסטער מארקע „Palma-Patent" מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר,

מעטאל-בעטען, לעזשאקעס, האמאקעס, קינדער-בעטלעך, קינדער-שפאציר-וואגענס אין- און אויסלענדישע.

פעלד-בעטען מיט ווענטלעך צו 18 זל. און פאלאטקע-14 זל.

אלעס צו קאנקורענץ-פרייזען!

א מעכאנישע וועבעריי

זוכט לוין-א בייט אויף 44 52 און 68-ער ענגלישע שטוהל. צו ערפאהרען אל. קאשטשושקי 38 (פראמענאדע) 1. שטאק. 968

17. קליפער-מאשינען

קויף איך, עווענטועל צוצושטעלען אלס שותף. אפערטען אין אדמיניסטר. אונטער „ז. ו." 883

רעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אפען פון 9 פריה ביז 7 אבענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר הערשנער	קינדער-קראנקהייטען	10.30—9 5.30—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	12—10 6-5
ד"ר לובימש	הויט- און געשלעכט קר.	1—11
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײַסטיגע קר.	2—12
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה.	3—1
ד"ר בערגסאן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

מסנלא-פעראפיע, שפר ד-שטערונגען ווי שטאמלען א. ז. וו. פאקען-שטעלע, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג — וויזיטען אין שטאט. — אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אורין פלעגמא און בלוט. 2120

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

דענטיסטישער קאבינעט

עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	9 ביז 2 נמ.
ד"ר לאזשינסקא סטא ראפאלסקא	צאהן-ארצט	7.30—3

קינסטליכע ציינער, קראנען, טאמטען א. ד. ח.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

וויזיט 3 זלאטעס.

א קוואליפיצירטע טאפעצירער-נעזעל

אויך לעהרינגלעך ווערען זאפארט געברויכט ביי

חאיטשעכאווסקי

נאוואמיעסקא 10. 878

2 ליכטיגע העלער-שטובען

אין צענטרום אויף פעטריקאווער גאס פון זאפארט איבערצוגעבען. צו ערפאהרען פעטריקאווער 28 ביי באָרוך. 893

קאנצעסיאנירט דורך דער עלעקטראטעכניע.

ווער סוויל האבען א ליכטיג לעבען!

זאל קומען צו דער בעוואוסטער פירמע

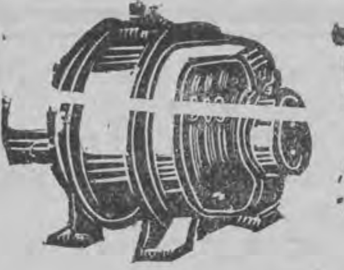

ב. ראטביין

קאנסטאנטינער 3

וועלכע פיהרט אויס אלע ארט עלעקטרישע אנלאגען, ליכט און קראפט. גרויסער אויסוואהל פון עלעקטרישע ארטיקלען. צו ערמעסיגטע פרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך!

רעעל און ביליג!

דעם גרעסטען אויסוואהל פון שטיהל געבעטע

פון אייגענער טישלעריי.

פערש. פאסטנער, אויך די אפעצירער-ארבייט, מאטראצען, קאזעטקעס און אטאמאנעם.

רעפעראטורען צו ביליגע פרייזען.

איז נאר צו בעקומען ביי

ג. לעווקאוויטש, לאדז,

פולנאצנא 5, אין הויף, רעכטס.

קומט און איבערצייגט אייך! קומט און איבערצייגט אייך!

רעעל און ביליג!

אנאנסען - פרייזן: [illegible]

אבאנעמענטס-פרייז: [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałowi: Ch. J. Brzostowski i B. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami drukarni „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.